

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Прэзідэнт Беларусі 21 лютага разгледзеў кадровыя пытанні.
КІРАЎНІК ДЗЯРЖАВЫ НАЗНАЧЫЎ:
НАЗАРЭНКУ Віктара Уладзіміравіча — старшынёй Дзяржаўнага камітэта па стандартызацыі,
БЯСКОСТАГА Вячаслава Васільевіча — Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Рэспублікі Беларусь у Федэратыўнай Рэспубліцы Нідэрыя,
КАНДРАЦЕВА Сяргея Вадзімавіча — суддзёй і намеснікам старшыні Вярхоўнага суда Беларусі,
ЧЫЖЫКА Сяргея Антонавіча — намеснікам старшыні Прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі,
КІЛІНА Сяргея Якаўлевіча — галоўным вучоным сакратаром Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі,
ЛАПАТА-ЗАГОРСКАГА Уладзіміра Мікалаевіча — Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Рэспублікі Беларусь у Аўстраліі, Малайзіі, Рэспубліцы Сінгапур і Рэспубліцы Філіпіны па сумяшчальніцтве.

ПРЭЗІДЭНТ ТАКСАМА ДАЎ ЗГОДУ НА НАЗНАЧЭННЕ:
ЦЯРЭНЦЕВА Уладзіміра Уладзіміравіча — намеснікам старшыні Віцебскага аблвыканкома,
ПРАТАСАВІЦКАГА Рыгора Васільевіча — старшынёй Столінскага райвыканкома,
ПАЧЫНКА Алега Міхайлавіча — кіраўніком адміністрацыі Чыгуначнага раёна Гомеля,
НЯВЕРАВА Аляксея Мікалаевіча — кіраўніком адміністрацыі Навабеліцкага раёна Гомеля,
ХІЛІНСКАГА Юрыя Станіслававіча — кіраўніком адміністрацыі Першамайскага раёна Бабруйска,
АЗЕМШЫ Сяргея Якаўлевіча — пракурорам Гомельскай вобласці,
ЛІПНІЦКАГА Івана Эдуардавіча — намеснікам міністра аховы здароўя,
ДЗЯМ'ЯНІКА Леаніда Юр'евіча — намеснікам міністра лясной гаспадаркі,
ЛЕБЕДЗЕВА Уладзіміра Ігаравіча — дырэктарам Дэпартамента інфарматызацыі Міністэрства сувязі і інфарматызацыі,
СУШКО Сяргея Аляксандравіча — дырэктарам Дэпартамента па каштоўных паперах Міністэрства фінансаў,
АКСЁНЕНКУ Аляксандра Іванавіча — дырэктарам адкрытага акцыянернага таварыства «Паліграфкамбінат імя Я. Коласа»,
ТУРЧАКА Івана Рыгоравіча — генеральным дырэктарам адкрытага акцыянернага таварыства «Баранавіцкае вытворчае баваўнянае аб'яднанне»,
КРЫЎЧЭНІ Мікалая Сцяпанавіча — членам Магілёўскага аблвыканкома,
ГАРКУНА Уладзіміра Гіляравіча — першым намеснікам старшыні Выканаўчага камітэта — выканаўчага сакратара СНД.

ГЛЫБОКАЙ ПАВАГІ ЗАСЛУГОЎАЕ ДЗЕЙНАСЦЬ МІХАІЛА ФІНБЕРГА ПА ЗАХАВАННІ ТРАДЫЦЫЙ АЙЧЫННАЙ МУЗЫКІ

Кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка павіншаваў дырэктара — мастацкага кіраўніка Заслужанага калектыву Рэспублікі Беларусь «Нацыянальны акадэмічны аркестр сімфанічнай і эстраднай музыкі Рэспублікі Беларусь», народнага артыста Беларусі Міхаіла Фінберга з 65-годдзем. Аб гэтым БЕЛТА наведмілі ў прэс-службе беларускага лідара.
У віншаванні гаворыцца: «Усё сваё жыццё Вы прысвяцілі нястомнаму служэнню беларускай культуры. Створаны Вами Нацыянальны акадэмічны аркестр сімфанічнай і эстраднай музыкі з'яўляецца адным з высокапрафесійных калектываў, якому падуладны розныя жанры». На думку Прэзідэнта, глыбокай павагі заслугоўвае паспяхова дзейнасць Міхаіла Фінберга па захаванні і развіцці традыцый айчынай музыкі.
«Мы высока цэнім Вашу цвёрдую грамадзянскую пазіцыю, патрыятызм і адданасць Беларусі. Спадзяюся, што Вы і ў далейшым будзеце радаваць аматараў музыкі новымі творчымі дасягненнямі», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

ПРЭЗІДЭНТ БЕЛАРУСІ СУСТРЭЎІСЯ З ГАЛОЎНЫМ РЭДАКТАРАМ ГАЗЕТЫ «ЗАВТРА»

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 21 лютага сустраўся з вядомым пісьменнікам, публіцыстам, галоўным рэдактарам расійскай газеты «Завтра» Аляксандрам Праханавым. Аб гэтым БЕЛТА наведмілі ў прэс-службе беларускага лідара.
У самым пачатку сустрэчы кіраўнік дзяржавы падарыў госяціну кнігу Уладзіміра Ліхадзедова «Адам Міцкевіч на паштоўках канца XIX — пачатку XX стагоддзя». «Вы ўсё больш глядзіце, я заўважаю, на рускую культуру, усё, што звязана з Расіяй, а я хачу вам паказаць, што Беларусь, як і цяпер, так і тады, была скарабніцай вялікіх людзей. Адзін з іх — Адам Міцкевіч. Да гэтага часу спрачаюцца: паляк, літовец, беларус... Ён нарадзіўся ў раёне Навагрудка, і карані яго адсюль, і ён заўсёды цаніў сваю зямлю і вельмі шмат зрабіў. Я ведаю, што вы вельмі добра ведаеце яго творчасць», — сказаў Прэзідэнт. «Паколькі тое, чым вы, пэты, публіцысты, навуковыя работнікі, займаецеся — гэта абсалютна інтэрнацыянальна», — дадаў кіраўнік дзяржавы.
«Я яго называю бы еўразійскім пэтам, таму што новая еўразійская канцэпцыя мае патрэбу ў такім геніі», — заўважыў Аляксандр Праханав.
У час сустрэчы гаварылася аб сучаснай гісторыі, інтэграцыйных працэсах на постсавецкай прасторы, беларуска-расійскіх адносінах.

Праверана на сабе

ПАЦАЛУНАК — ЗА РОДНУЮ МОВУ

ЦЯЖКАВАТА студэнту, які навучаецца ў другую змену, устаць а 6 гадзіне раніцы. Але з сябрамі было дамоўлена: у дзень роднай мовы будзем сустракаць усіх перад заняткамі на ўваходзе і віншаваць з гэтым цудоўным святам.

...Інстытут журналістыкі БДУ. 8.00. Да першай пары яшчэ паўгадзіны, але патроху народ падыходзіць. Сонныя, не заўважаючы на адных і нават на другіх дзяхрах папярэджанне, што «Беларуская мова перадаецца праз абдымкі», студэнты трапляюць адразу ў некалькі пар ку, што шыра абдымаюць і прапануюць размаўляць па-беларуску. Круглыя вочы, спахожаны выгляд, жаданне абісці нечаканую перашкоду — вось прыкладны набор рэакцыі на флэш-моб. Паступова люд-

ская плынь большае. Каб нікога не прапусціць, даводзіцца ўліцець перакрываць праход. Большасць людзей (трохі сукапоўшыся і зра-зумеўшы, што нічога дрэннага ім не зробяць), хоць і не вельмі ахвотна, але ўсё ж такі кідала ў адказ «Спасіба-і-вас-тожа». Аднак вельмі многа было і такіх, якія з давальненнем пачыналі абдымацца і віншаваць у адказ па-беларуску. Ад позірку на апошніх становілася цёпла, бо на іх тварох чыталася даўняе жаданне пагутарыць на роднай мове, якое цяпер з такой

асалодай было ажыццёлена. Іншыя ад беларускіх слоў пачыналі ззяць як зоркі і проста кідацца ў абдымкі! Адна такая дзюччына мяне нават пацалавала. Вось яна — шырака беларуска!!!

Пасля ланцуг з аматараў беларускай мовы прайшоў па лекцыйных аўдыторыях, дзе нас сустракалі не проста плясканем у далоні, а сапраўднымі авацыямі. Вядома! Ішлі ж не проста так, а з музыкай — сярод нас аказаўся віртуозны баяніст.

Потым усё разышыло па сваіх справах: хто на пары, хто на працу. Я пабег у рэдакцыю, каб раска-заць пра ўсё вам. А увечары яшчэ ж беларускія народныя танцы!!!

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

БЕРЛІН ВЫРАШЫЎ ПЕРАШКОДЗІЦЬ ПОЛЬСКОЙ АТАМНАЙ ПРАГРАМЕ

Парламент Берліна выступіў супраць польскай атамнай праграмы. Адаведны дакумент, узгоднены ўсімі фракцыямі, апублікаваны на сайце парламента. Як піша Berliner Morgenpost, дэпутаты прагаласуюць за яго ў чацвер.

Дэпутаты выказалі сумнеў у тым, што польская атамная праграма адпавядае прававым нормам еўрапейскага энергазакону, а таксама планам ЕС аб абароне навакольнага асяроддзя. Дэпутаты звярнуліся да ўрада Берліна, каб ён разгледзеў скаргу і данёс пазіцыю парламента да федэральнага ўрада Германіі, польскага ўрада і Еўрапейскага саюза.

ДАМІНІКА СТРОС-КАНА УЗЯЛІ ПАД АРЫШТ. ЗНОЎ З-ЗА ЖАНЧЫН

Экс-кіраўнік Міжнароднага валютнага фонду Дамінік Строс-Кан, які страціў пасаду з-за гучнага сэксуальнага скандалу, зноў трапіў за краты з-за жанчын. На гэты раз ён арыштаваны па справе аб прастытуцыі. Французская паліцыя падазрае былога эканаміста і палітыка ў сутэнэрстве ў сувязі з экс-вечарынямі, якія праходзілі ў свінгер-клубах шэрагу сусветных сталіц, у тым ліку ў Парыжы, Вашынгтоне і Мадрыдзе.

Цяперашні арышт былога кіраўніка МВФ быў праведзены ў французскім горадзе Ліль. У аўторак раніцай Строс-Кан прыбыў у мясцовую жандармерню, дзе быў змешчаны пад варту на час допыту, падчас якога следчыя разліваюць вызначыць яго ролі ў справе аб арганізацыі сеткі прастытуцыі вакол гасцініцы Carlton.

АПЫТАННЕ: КОЖНАМУ ТРЭЦЬМУ РАСІЯНІНУ ЗАТРЫМЛЮЮТ СЯБРАК

Траціна расіянаў, якія маюць пастаянную працу, не атрымалі заробак за мінулы месяц своечасова, паказала апытанне партала SuperJob, якое праводзілася 13-14 лютага амаль у 100 населеных пунктах усіх федэральных акруг краіны.

Як адзначаюць сацыялагі, сітуацыя, якая склалася, блізка да ўзроўню крызіснага перыяду лютага — сакавіка 2009 года, калі 36-38% работнікаў адпаведна не атрымалі заробак у тэрмін. Асабліва пацярпелі працаўнікі ва ўзросце да 24 гадоў (36%) і людзі з заробатнай платай 35-45 тысяч рублёў (37%).

СПАЖЫВЕЦ ЯК СТРЫЖАНАЯ НОРКА АКАЗАЛАСЯ СТРЫЖАНЫМ ТРУСОМ?

У мінулым годзе Цэнтр судовых экспертыз Міністэрства юстыцыі Беларусі правёў больш за 4 тысячы самых розных экспертыз, у тым ліку і па заявах грамадзян і арганізацый.

Папулярнасцю сярод беларусаў карыстаецца экспертыза валакністых матэрыялаў. Часцей за ўсё звяртаюцца грамадзяне, незадаволены якасцю набытых касцюмаў, кофтакі і інш. — Нядаўна да нас звярнулася жанчына, — распавядае Ларыса ШПАКОЎСКАЯ, начальнік упраўлення крмыналістычных даследаванняў матэрыялаў, рэчываў і вырабаў Цэнтра судовых экспертыз. — Яна набыла ў будую кофтакі, дастаткова дараго. Панасіла яе 2 дні — і ўбачыла, што кофтакі пакрылася галачкамі. У краме ёй адмовіліся замяніць тавар альбо вярнуць грошы, сказалі, што яна няправільна эксплуатавала рэч. Жанчына з чэкамі і абноўкай прыйшла да нас. На вяртках было ўказана, што кофтакі на 100 % складаецца з шэрсці. Экспертыза ж паказала іншае: шэрсці там — 30%, а 70% — сінтэтычная пража, якая з-за недастатковай скруткі і ска-

чалася ў галачкі. Паводле слоў спецыялістаў, прадаўцы, у сваёй большасці, калі знаёмяцца з падобным заключэннем экспертаў, стараюцца не даводзіць справу да суда і вяртаюць грошы. Вельмі шмат паступае зваротаў ад грамадзян на экспертызу металаў і сплаваў. Звяртаюцца па дапамогу да экспертаў, які правіла, пасля таго, як правала кран і іх кватэру заліло вадою. Пры гэтым часта псуецца маёмасць і тым грамадзян, якія жывуць на ніжніх паверхах. Самыя распаўсюджаныя прычыны такіх патапав, паводле слоў спецыялістаў, альбо няякасны выбар, альбо няправільная яго устаноўка. Акрамя таго, не заўсёды людзі ўважліва чытаюць інструкцыі па эксплуатацыі набытай сантэхнікі.

Што тычыцца біялагічнай экспертызы, то яна, паводле слоў Ларысы Шпакоўскай, часцей за ўсё праводзіцца, каб усталяваць якасць набытага абытку. — Сёння на вока вельмі цяжка адрозніць натуральную скуру ад ненаатуральнай, — адначыла спецыяліст. — Больш за тое, некаторыя вытворцы нават дадаюць золатавыя акраўкі натуральнай скуры ў штучную, каб пах быў падобны на натуральную скуру. Таму людзі просяць нас пацвердзіць, што абытак, які яны набылі, не адпавядае ўказанай якасці і, адпаведна, кошту. Прынеслі ў Цэнтр некалькі разоў і футра, быццам бы са стрыжанай норкі. Экспертны ж даследаванні паказалі, што яна пашыта са стрыжананага труса (і). Жанчына, у якой гэту вопратку скралі і якая патрабавала кампенсацыі ўроні, была вельмі здзіўлена такой навіне.

Звяртаюцца ўсё часцей і часцей грамадзяне з нагоды няякаснага лакафарбавага пакрыцця аўтамабіля, — адначыла начальнік аддзела крмыналістычных даследаванняў матэрыялаў, рэчываў і вырабаў, эксперт па лакафарбавых матэрыялах і пакрыццях Ірына ПРАКАПОВІЧ. — Прычым не толькі пасля рамонтнай афарбоўкі. Прыходзіць чалавек і кажа, што набыў у са-

лоне аўтамабіль, і той літаральна праз паўгода пачаў іржаваць. Сучаснае лакафарбавае пакрыццё нашмат ступае па якасці таму, кае было, напрыклад, у савецкай час. Так, у аўтамабіль «Жыгулі», «Запарожжэ» спой лакафарбавага пакрыцця б'юў нашмат больш трывалым і надзейным.

Што тычыцца коштаў, то экспертыза на сёння — дастаткова дарагое задавальненне. У першую чаргу, як сцвярджаюць спецыялісты, гэта звязана з выкарыстаннем дарагіх прыбораў. Гадзіна працы эксперта каштуе каля 38 тысяч беларускіх рублёў.

Тым не менш у многіх выпадках аўчынка вартая вырабу. — Сумы ўроні бываюць розныя, — кажа Ларыса Шпакоўская. — І 200 млн, і больш. Калі крама камп'ютарнай тэхнікі была заліта вадою, то ўвоўянец, які там уроні! Ёсць іншыя выпадкі. Мужчына судзіцца з-за чаравікаў са штучнай скуры за 30 тысяч рублёў паўгода. Праведзена некалькі дарагіх экспертыз. Адным словам, кожны сам вырашае, варта яму аддаваць грошы на экспертызу ці не. Надзея ДРЫЛА.

У вёсцы Гайна Лагойскага раёна адроджана старажытная зімовая забава — катанне на лёдзе пры дапамозе ўмерзлага ў лёд кола. Называюць гэтую забаву ў Беларусі і каруселлю, і коўзанкай, і мльняном, і проста круцілкай. Адроджана забаву стала часткаю турыстычнага маршруту аграсядзібы «Гаенская вытокі».

РОЗГАЛІС

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ СУТАК

БЕЛАРУСКІЯ ХІРУРГІ УПЕРШЫНЮ ВЫКАНІЛІ ПЕРАСАДКУ СЭРЦА І НЫРКІ АДНАЧАСОВА

Аб гэтым паведаміў журналістам галоўны кардыяхірург Беларусі Юры Астроўскага, перадае БЕЛТА.
Аперацыя прайшла ў РНПЦ «Кардыялогія». Яна доўжылася 11 гадзін, працавалі дзве брыгады хірургаў. Спецыялісты «Кардыялогіі» перасадзілі 30-гадоваму мужчыне сэрца, на наступным этапе іх калегі з РНПЦ трансплантатцыі органаў і тканак выканалі перасадку ныркі.
Паводле слоў Юрыя Астроўскага, аперацыя прайшла ў штатным рэжыме. А вось на падрыхтоўку да яе, у прыватнасці па пошкі донара, пайшло каля года. Адбор пры трансплантатцыі двух і больш органаў патрэбны больш жорсткі ў параўнанні з тым, калі трэба падабраць для хворага адзін орган. Аднак у гэтым выпадку выконваецца дзве аперацыі паасобку было немагчыма. Стан сэрца не даваў магчымасці перасадзіць толькі нырку, а перасаджваць адно сэрца не мела сэнсу — ныркі да гэтага часу фактычна не працавалі. Стан пацыента стабільны, у аддзяленні інтэнсіўнай тэрапіі РНПЦ «Кардыялогія» мужчына правядае яшчэ каля тыдня, затым яго перавядуць у звычайную палату. Перасадкі некалькіх органаў адначасова ва ўсім свеце выконваюцца даволі рэдка.

У СТАЛІЦЫ МАРШРУТКА ПРАТАРАНЫЛА МІКРААЎТОБУС

Учора раніцай у Мінску на вуліцы Жыноўца маршруткі пратаранілі мікрааўтобус. Пацярпела п'яцера чалавек: кіроўца мікрааўтобуса, а таксама чвёра пасажыраў маршрутнага таксі. З пераломамі і чэрапна-мазгавымі траўмамі яны былі шпіталізаваны.
— Маршрутнае таксі «Фальксваген» рухалася па вуліцы Жыноўца. Насупраць дома № 15 кіроўца пачаў абганяць пасажырскае аўтобус і, паруючы правілы дарожнага руху, выехаў на паласу сустрэчнага руху. — Расказвае інспектар ДПС АДАІ Фрунзенскага раёна Юры ПІВАВАР. — Тым часам з дваровай тэрыторыі выехаў мікрааўтобус «Фальксваген Транспордер» і пачаў рухацца насустрэчу. Маршрутцы не было куды дзвіацца — адбылося лабавое сутыкненне. Кіроўца маршруткі не пацярпеў, шпіталізавалі чвёра яго пасажыраў і кіроўцу мікрааўтобуса.
Алена АЎЧЫННІКАВА.

У АДНЫМ ПАМЯШКАННІ — НЕ БОЛЬШ ЗА 15 КАТОЎ

Цяпер гэта будзе абавязковай умовай пры ўтрыманні жывёл у часовых прытулках: з 29 лютага пачынае дзейнічаць пастанова Міністэрства сельскай гаспадаркі, якая азначае патрабаванні да месцаў утрымання жывёл у цырках і прытулках.
У дакуменце прадугледжаны некаторыя нюансы, якія датычацца санітарнага стану аб'ектаў утрымання і памяшканняў для захавання кармоў, дэзынфекцыі і г.д. Напрыклад, у прытулку для жывёл абумоўліваецца мінімальнае плошча аднаго ваўлера, колькасць сабак ці каткоў, якія могуць у ім знаходзіцца адначасова, колькі разоў на месяц у памяшканні трэба праводзіць дэзынфекцыю і якія мерапрыемствы праводзіць, каб не дапусціць «падсялення» туды мышэй і тараканаў. Санітарныя патрабаванні ўтрымання жывёл у цырку падобныя. Таксама ў дакуменце прапісваюцца ветэрынарныя мерапрыемствы, якія прадугледжаны для жывёл у прытулках і цырках, і правілы іх правядзення.
Ганна ГАРУСТОВІЧ.

Навіны Беларусі і замежжа ў рэжыме on-line на сайце «Звязды» — www.zviazda.by

Мінский городской центр недвижимости
В извещении о проведении 29 февраля 2012 года 121-го открытого аукциона по продаже права заключения договоров аренды зданий, сооружений и помещений, находящихся в коммунальной собственности г. Минска (опубликовано в газетах «Минский курьер» от 17.02.2012 и «Звязда» от 18.02.2012)
позиция 37 ИСКЛЮЧАЕТСЯ.
Телефон для справок 227 40 22.
УНП 190398583

БУДЗЕ МОЦНАЙ ЭКАНОМІКА — ЛЕПЕЙ СТАНЕ ЖЫЦЦЬ ЧАЛАВЕК

Ёсць такі крылаты выраз: «Карабель, які не ведае, у які бок плывць, ніколі не дачакаецца спадавання ветру». Гэтыя словы і сталі лейтмотывам нашай размовы са старшынёй Мінскага абласнога выканаўчага камітэта Барысам Васільевічам Батурам пра прыярытэты і перспектывы развіцця рэгіёна ў сучасных няпростых умовах, выкліканых крызіснымі з'явамі ў эканоміцы.

— Барыс Васільевіч, дасягненні Мінскай вобласці ў сацыяльна-эканамічным развіцці відавочныя. Нагледзячыся на многія аб'ектыўныя складанасці, што выклікаюць крызіснымі з'явамі, рэгіён паступальна развівае вытворчасць і сацыяльную сферу, займае лідзючыя пазіцыі ў рэспубліцы па многіх паказчыках. Што спрыяе такой рэзультатывай працы?

— Стратэгія развіцця вобласці вызначаецца наступным: каб кожны чалавек, дзе б ён і працаваў, меў магчымасць працаваць і зарабляць, забяспечваць сябе і патрэбы сямі, напоўніць рэалізоўваць свае жыццёвыя планы. І якія б важныя задачы мы ні вырашалі ў прамысловасці, сельскай гаспадарцы, галоўным для нас быў і застаецца чалавек, якасць яго жыцця, забяспечанне сацыяльных гарантый.

Хоць развіццё эканомікі праходзіла і ў няпростых умовах, кадрамі вобласці было зроблена ўсё магчымае па выкананні прагнэзных паказчыкаў, забяспечанні працоўнай занятасці, падтрыманні адпаведнай маральна-на-псіхалагічнай абстаноўкі ў грамадстве.

Паколькі вытворчасць з'яўляецца базай для рэалізацыі сацыяльнай палітыкі, асноўныя намаганні органаў улады і суб'ектаў гаспадарання былі скіраваны на пільны рост эфектыўнай работы прадпрыемстваў. Шмат было зроблена па стварэнні ўмоў для фарміравання канкурэнтнай, дынамічнай і высокатэхналагічнай эканомікі. На развіццё эканомікі і сацыяльнай сферы ў 2011 годзе было накіравана інвестыцыйнае ўсяго на суму 19760,2 млрд рублёў, што складала 132,7 працэнта да ўзроўню папярэдняга года.

Дзякуючы гэтым і цэламу шэрагу іншых захадаў, забяспечаны прырост усіх параметраў прагнозу сацыяльна-эканамічнага развіцця рэгіёна. На 6,6 працэнта павялічыўся аб'ём валавога рэгіянальнага прадукту. Сярэд рэгіянаў рэспублікі Міншчына па гэтым паказчыку займае лідзючыя месца.

Прырост валавога рэгіянальнага прадукту абумоўлены дынамічным развіццём прамысловага комплексу, удзельная вага якога складала 51,4 працэнта. За 2011 год выраблена прамысловай прадукцыі ў фактычных цэнах на суму 52732,5 млрд рублёў. Тэмп росту ў фактычных цэнах склаў па вобласці 219,7 працэнта. На 13,3 працэнта больш адручана інавацыйнай прадукцыі.

Дзяржаўны інтарэс

На пытанні газеты «Звязда» адказвае старшыня Мінскага аблвыканкома Барыс Васільевіч Батура

тон болей рэалізавана малака. Станоўчая дынаміка забяспечана ў вытворчасці мяса птушкі і свініны. На доло вобласці прыпадае чввёртая частка прадукцыі паляткаў і фермаў, якая вырабляецца сельскай гаспадаркай рэспублікі.

Як паказваюць прыведзеныя лічбы, рух да лепшага ёсць. Але дасягнуць пазітыўнай вынікі — зусім не нагода для поўнага задавальнення, таму што далёка не ўсе рэгіёны і прадпрыемствы эфектыўна развіваюцца.
Што датычыцца аграрнай галіны, жыццёва неабходна павялічваць аддачу зямлі, павышаць якасць яе выкарыстання. Можна, хтосьці і не пагодзіцца, але скажу, што грошай у АПК укладзена многа, але часта ўкладваліся яны зусім не ў патрэбную справу. Трэба вучыцца лічыць, аналізаваць затраты. На дадзеным этапе развіцця галіны гэта неабходна.

Сэнсыўны крызіс ужо многіх прывёў да раз'яднення таго, што эканоміка не можа заставацца райнайша, а перамагчы яе сучаснае «хвароў» дапамога толькі развіццё новых галін.

У нас ёсць шмат прыкладаў актыўнай работы ў гэтым кірунку, але, на жаль, некаторыя нашы кадры марудна перастраююцца. Над ліквіднасьцю такога роду вузкіх месцаў выдзела мэтаанакіравана ў паўсядзённую працу органы ўлады ўсіх узроўняў. Стварэнне эканоміку інавацыйнага тыпу, арыентавана на прыцягненне ў гэтую дзейнасць яка мага болей суб'ектаў гаспадарання.

— Хацелася б ведаць пра прыклады такой рэзультатывай працы ў гэтым кірунку. Якія галіны і ці якія асобныя прадпрыемствы ў гэтым плане знаходзяцца наперадзе?

— Гэта, перш-наперш, прадпрыемствы мяса-малочнай галіны, якія ўваходзяць у склад ДУ «Мінаблмяскампрам». У сувязі з тым, што рэгіён мае сельскагаспадарчую скіраванасць, найбольш важнымі для вобласці з'яўляюцца інавацыйныя праекты, звязаныя з укараненнем новых і высокіх тэхналогій у перапрацоўшчы прамысловасці.

Ажыццяўляюцца рэканструкцыя Бярэзінскага сырабарнага камбіната, які першы ў рэспубліцы асобна новаму тэхналогія паглыбленай перапрацоўкі сыраваткі, а таксама Любанскага сырабарнага завода, Халопеніцкага маслабарна-сырабарнага завода, Вілейскага, Клецкага, Капыльскага гармалазаводаў.

На гэтых прадпрыемствах укаранёна абсталяванне, якое дазваляе выкарыстоўваць прынцыпова новую тэхналогію перапрацоўкі і вытворчасці прадукцыі і павысіць яе канкурэнтаздольнасць на знешніх рынках. Гэта зроблена ў рамках рэалізацыі Рэспубліканскай праграмы развіцця малочнай галіны.

У 2011 годзе мясамалочныя арганізацыі вобласці вырабілі таварнай прадукцыі на суму 4784,7 млрд рублёў, павялічышы аб'ём вытворчасці да ўзроўню 2010 года на 59,8 працэнтаў. Па малочнай прадукцыі тэмп росту склаў 164,3 працэнта. На мадэрнізацыю і тэхнічнае пераўзбраенне прадпрыемстваў галіны толькі ў 2011 годзе было накіравана 431,3 млрд рублёў (203,3 працэнта да 2010 года).

Праекты, якія рэалізуюцца ў галіне мадэрнізацыі, дазвалялі павысіць тэхнічны ўзровень і культуру вытворчасці, укараніць і правесці сертыфікацыю розных міжнародных сістэм кіравання якасцю і біспекай харчовых прадуктаў.

Вытворчасць атрымала магчымасць болей апэратывна змяняць структуру прад

МАЁНТАК... ЗА АДНУ БАЗАВУЮ?

У Ляхавіцкім раёне шмат палаца-паркавых ансамбляў, якія маюць статус гістарычна-культурнай каштоўнасці. Адным з такіх помнікаў з'яўляецца і былы маёнтак Бохвіцаў у вёсцы Флер'янова.

Напэўна, кінута сядзіба ўсё больш прыходзіла б у заняпад, калі б галоўны рэдактар газеты «Ляхавіцкі веснік» Вольга Барадзіна не прыдумала закласці побач з маёнткам дубовы са 100 дрэўцаў. Справа ў тым, што ў Флер'янова расце дуб, які пасадзіла славуца пісьменніца Эліза Ажэшкі — яна калісьці адпачывала ў Бохвіцах. Супрацоўнікі рэдакцыі падключыліся да праекта, назбіралі пад дубам Ажэшкі жалуды, і ў мінудню годзе парк быў закладзены. Свой саджанец падсадзіў і кіраўнік раёна Дамітрый Бурдук. Гэтым самым раённае ўлада падтрымала добрую справу па адраджэнні нашай гі-

Уявім, што сапраўды ў Флер'янова прыедзе чалавек трыццаці гадоў, каб пачытаць свае вершы. Хто іх у Флер'янова пакароміць? Райвыканкам ці Генрых Трацяк?

Дуб Э. Ажэшкі.

тарычнай і культурнай спадчыны. А далей падзеі развіваліся наступным чынам. Аднойчы ў рэдакцыю газеты завітаў Герой Сацыялістычнай Працы Генрых Трацяк — у свой час ён значна ўваў калгас, на тэрыторыі якога і знаходзіцца Флер'янова. Генрых Міхайлавіч ужо 15 гадоў як на пенсіі, але загарэўся ідэяй адкрыць у былым маёнтку музей жыцця і побыту беларусаў XVIII-XIX стагоддзяў. Таму папрасіў, каб яго падключылі да справы. Аказалася, што ў ініцыятыўнай групе, Генрых Трацяк праявіў такую актыўнасць, што ініцыятыва перайшла да яго.

У верасні мінулага года Генрых Міхайлавіч стварэў навукова-тэхнічны клуб (НТК) ветэранаў, задачай якога з'яўляецца дапамога кіраўніцтву і спецыялістам СВК «Шлях новы» ў распрацоўцы і ўкараненні перадаваных тэхналогій кіравання вытворчасцю сельгаспрадукцыі. Ідэя добрая, хоць і без клуба ветэранаў СВК «Шлях новы» з'яўляецца вядучай гаспадаркай у раёне і не апошняй у вобласці. Клуб узначаліў спадар Трацяк, а ўсяго ў яго увайшло шэсць чалавек. Было распрацавана палажэнне на дзейнасць НТК, паводле якога матэрыяльнай базай клуба з'яўляецца былы маёнтак у Флер'янова. «У гэтым будынку знаходзілася праўленне калгаса імя Ляманосава да яго аб'яднання з калгасам «Новы шлях». Пасля аб'яднання СВК будынак не выкарыстоўваўся... Будынак з'яўляецца аб'ектам культурнай спадчыны (былы маёнтак з паркавай зонай)», — падкрэсліваецца ў Палажэнні (пункт 1.4).

Калі я прыхаў у Флер'янова, на будынку ўбачыў шыльду навукова-тэхнічнага клуба. Генрых Міхайлавіч вядуў мяне па пакоях і тлумачыў, якім бачыцца яму будучыня маёнтка. У самым вялікім пакоі, на яго думку, змогуць чытаць свае вершы паэты, а ў другім можна адкрыць музейную экспазіцыю... Знайшлося месца і для будучай лабараторыі НТК — як жа іншак, калі пры дапамозе членаў клуба (яны ўваходзяць у навукова-вытворчую

Трацяк, а ўсяго ў яго увайшло шэсць чалавек. Было распрацавана палажэнне на дзейнасць НТК, паводле якога матэрыяльнай базай клуба з'яўляецца былы маёнтак у Флер'янова. «У гэтым будынку знаходзілася праўленне калгаса імя Ляманосава да яго аб'яднання з калгасам «Новы шлях». Пасля аб'яднання СВК будынак не выкарыстоўваўся... Будынак з'яўляецца аб'ектам культурнай спадчыны (былы маёнтак з паркавай зонай)», — падкрэсліваецца ў Палажэнні (пункт 1.4).

У Магілёве

«МАГНІТНАЯ» БУРА

У Магілёве падыялі вынікі грамадскага абмеркавання важнага праекта, які датычыцца рэканструкцыі гандлёвага цэнтру «Магніт». Тама пашырання гандлёвага аб'екта хвалюе жыхароў Магілёва, таму што яно закране гістарычны цэнтр горада: «Магніт» месціцца каля двух помнікаў архітэктуры, зялёнага сквера і аўтамабільнай паркоўкі. Усё паасобку і разам — каштоўныя рэчы для гараджан. Прыхільнікі і праціўнікі новага праекта сыхліся ў зале пасяджэння гарвыканкама 20 лютага. Да гэтага абмеркавання, якое ініцыявалі гарадскія ўлады, доўжылася з 21 студзеня па 4 лютага. За гэты час магілёўцы падалі ў камісію больш за 6700 заўваг і прапановаў. Большасць выказалася за рэканструкцыю. Аднак кропкі над «і» так і не расставілі, нягледзячы на дыскусію і публічнае падвадзненне вынікаў абмеркавання. Справа ў тым, што магілёўскія архітэктары пакуль не могуць дамовіцца з мінскімі праектантамі — якім усё ж быць аб'екту. У прыватнасці, што будзе дамінантай у новым комплексе: старажытны будынак, дзе сёння месціцца мастацкі музей, альбо сучасныя пабудовы гандлёвага цэнтру? У любым выпадку, прадстаўнікі ўлады запэўнілі, што ўсё будзе рабіцца паводле закону.

Ілона ІВАНОВА.

У Мінску

ЗЛАВІЛІ РАМАНТЫЧНАГА ЗЛОДЗЯ

Хлопец 1992 года нараджэння паквапіўся не на якую-небудзь дарогу бытавую тэхніку ці чужы кашалёк, а на букет з 25 ружы агульным коштам 475 тысяч рублёў. — Раніцай, дзесьці ў 5.20, гэты малады чалавек ішоў ля кіёўка з кветкамі ААТ «ДарАРС», які знаходзіцца ў тунелі чыгуначнага вакзала, — расказаў намеснік начальніка ўпраўлення аховы правапарадку і прафілактыкі УУС на транспарце МУС Беларусі Генадзь Ворса. — Кіеў, транзарляна, у такі час не працуе. Хлопец узламаў замок, схпаў кветкі і пайшоў сваёй дарогай. Тут яго заўважылі супрацоўнікі аховы. Парушыльніка затрымалі, а ружы канфіскавалі дзяжурныя. На пытанне, навошта спатрэбіўся букет, адказаў так і не знайшлі. Хлопец быў нападліку і на допыце прамаўляў: «Не ведаю, мабыць, хацеў камусьці падарыць». Супраць рамантыка заведзена крымінальная справа па арт. 205 КК (крадзеж). Тут яго заўважылі супрацоўнікі аховы. Парушыльніка затрымалі, а ружы канфіскавалі дзяжурныя.

Ганна ГАРУСОВІЧ.

У Оршы

МОЦНА «ЗАКЛАПОЧАНЫ»...

Жыхар Оршы, дваццацігадовы работнік, два гады распаўсюджаў парнаграфічныя відэаролікі ў інтэрнаце, на старонцы «УКантакце». Як паведаміла «Звяздзе» Іна Гарбачова, галоўны інспектар групы інфармацыі і сувязі з грамадскасцю Упраўлення следчага камітэта па Віцебскай вобласці, у кватэры, дзе жыве хлопец, супрацоўнікі міліцыі знайшлі ноўтбук і сістэмны блок у камплекце з іншымі, неабходнымі для выхаду ў інтэрнет, прыладамі. Аршанскім гарадскім аддзелам Следчага камітэта заведзена крымінальная справа па адпаведнай артыкуле Крымінальнага кодэкса, які прадугледжвае адказнасць за выроб і распаўсюджванне парнаграфічных матэрыялаў або прадметаў парнаграфічнага характару з выкарыстаннем глабальнага камп'ютарнага сеціва. За гэта, дарэчы, прадугледжана доволі жорсткае пакаранне: пазбавленне волі на тэрмін ад двух да чатырох гадоў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

групу) запланавана і больш, ні менш, а «да 2015 года павялічыць кормавыворчасць (СВК «Шлях новы») ў 2 разы, і на гэтай аснове павялічыць вытворчасць малака і мяса ў жывой вазе ў 2 разы». Але, акрамя планаў, будынку патрэбны канкрэтны гаспадар, які прывеў яго ў парадак. Толькі вось грошай на рамонт будынка ў клуба няма... — Я тут 27 гадоў быў старшынёй калгаса, і ўсё было ў парадку, а сёння бачыце, што робіцца. — паскардзіўся Генрых Трацяк. — Нешта трэба рабіць. Трэба, каб у будынка быў гаспадар. — Вы хацелі б выкупіць маёнтак за адну базавую велічыню і стаць гэтым гаспадаром? — удакладняў я. — На сходзе СВК «Шлях новы» было прынята такое рашэнне. Перашкод няма, і да вясны пытанне будзе вырашана. Я гадоў дзевяць маёнтак да ладу. — Генрых Міхайлавіч, а ў вас ёсць грошы на растаўраццю? Вы хоць уяўляеце, якая патрэбна сума? — Якія ў мяне грошы, акрамя пенсіі? Але з усяго свету па нітцы — і нешта сабраць можна будзе... раён дапаможа.

Каб прывесці будынак у адносна прыстойны выгляд (пра растаўраццю і размова не ідзе), неабходна ўклаці вялікія грошы. Столь у многіх месцах прагіла, дах трэба мяняць. Сцены, дзверы, вокны, ацяпленне дэядзятца аднаўляць. Адзіная рэч, якая захавалася, — гэта камін. Словам, патрэбны капітальны рамонт, і тут з наскоку нічога не атрымаецца. Калі падыходзіць да справы сур'ёзна, аднаўленне маёнтка ў Флер'янова абдыдзеца ў сотні мільёнаў рублёў.

Ніхто не супраць таго, каб усе падобныя сядзібы знайшлі сабе гаспадароў, і не трэба баяцца прадаваць іх за адну базавую. Але ж і будучы гаспадар павінен узяць на сябе абавязкі, якія пры куплі-продажы неабходна аформіць юрыдычна.

Тэлефаную старшыні СВК «Шлях новы»

Аляксандру Вашчуку, бо маёнтак перададзены ў карыстанне Клубу ветэранаў, знаходзіцца пакуль што на балансе СВК. — Аляксандр Мікалаевіч, ці праўда, што Генрых Трацяк дазволіў купіць будынак маёнтка ў Флер'янова за адну базавую? — На сходзе 20 студзеня гэтага года такое рашэнне сапраўды было прынята,

але гэта не значыць, што будынак адразу перайшоў ва ўласнасць Генрыха Міхайлавіча. Документаў на гэты аб'ект няма, межы зямельнага ўчастка не вызначаны... Не ўсё так проста, бо былы сядзібны будынак з'яўляецца неад'ёмнай часткай палаца-паркавага ансамбля. — Даруйце, але мяне здзівіла абяцанне Клуба ветэранаў удвая павялічыць вытворчасць малака і мяса ў вашай гаспадарцы праз тры гады... — Я паважваю Трацяка, бо атрымаць Зорку Героя ў савецкі час было няпроста. Але жыццё імклівае: высока-эфектыўная тэхніка, перадавыя сучасныя тэхналогіі ўвесь час адкрываюць перад сельскай гаспадаркай новыя гарызонты... Тым не менш, калі ветэраны будуць мець сур'ёзныя напрацоўкі, мы іх выкарыстаем.

Добрая справа

ПРЫГАЖОСЦЬ РАТУЕ ДЗЯЦЕЙ

Тры дні правалі з выхаванцамі дома-інтэрната ў Глускім раёне ўдзельніцы конкурсу прыгажосці «Міс Ірландыя». Яны бралі ўдзел ва ўрачыстым адкрыцці дома самастойнага пражывання для дзяўчат. А будаўніцтва яго фінансавала Дар'я Жукава, жонка Рамана Абрамовіча.

Падобна, што сацыяльная ўстанова ў беларускай глыбіні, дзе жывуць дзеці з цяжкімі фізічнымі і псіхічнымі хваробамі, стала ледзь не свецкім месцам. Але звязана гэта з цалкам дабрачыннымі праектамі. Ірландская арганізацыя «Дапамога дзецям Чарнобыля» і яе выканаўца дырэктар Эдзі Роўч актыўна прыцягваюць вядомых людзей і іх срэды на добрыя справы, у тым ліку і ў Беларусь. У 2010 годзе ў Глускім раёне тыдзень гасцвала Міс Ірландыя, — мінулы зімой некалькі дзён пражыла ў доме-інтэрнаце Дар'я Жукава, а цяпер прыхалі дзесяць ірландскіх дзяўчыц, маладых і прыгожых. — Яны ў асноўным кантактавалі з нашымі дзецьмі, асабліва з цяжка хворымі, — сказаў дырэктар Веснаўскага дома-інтэрната Вячаслаў Клімовіч. Навіны пра Дар'ю Жукаву, жонку вядомага расійскага мільярдэра і гаспадара англійскага футбольнага клуба «Чэлсі», з'яўляюцца

ШКОЛЬНИКАМ НАГАДАЮЦЬ ПРА БЯСПЕКУ

ВІІ абласная Алімпіяда па Правілах дарожнага руху запрашае ўдзельнікаў 24 лютага. Упраўленне ДАІ Мінскай вобласці сумесна з упраўленнем адукацыі аблвыканкама чарговы раз арганізуе гэтак званы марафон «Правілы дарожнага руху аб правілах паводзін на дарозе, удасканаленне працы па прафілактыцы дзіцячага дарожна-транспартнага траўматызму на дарогах Мінскай вобласці і прыцягненне ўвагі грамадскасці да гэтай праблемы. Удзельнічаюць амаль 70 вучняў (5-7 класы) з усёй вобласці. Спартыўныя праходы ў трох намінацыях: праверка асабістага ведання правілаў дарожнага руху, каманднае рашэнне дарожнай сітуацыі і выбар лепшай відэапрэзентацыі на тэму бяспекі дарожнага руху. Пераможцаў чакаюць прызы ад аддзела па справах моладзі Мінскага аблвыканкама, «Бел-дзяржстраха» і іншых партнёраў мерапрыемства. Праблема дзіцячага траўматызму на дарогах ніколі не губляе сваёй актуальнасці. Як адзначаюць у УДАІ УУС Мінскага аблвыканкама, ужо з пачатку года ў дарожных здарэннях у Мінскай вобласці пацярпела 8 дзяцей.

Ганна ГАРУСОВІЧ.

але гэта не значыць, што будынак адразу перайшоў ва ўласнасць Генрыха Міхайлавіча. Документаў на гэты аб'ект няма, межы зямельнага ўчастка не вызначаны... Не ўсё так проста, бо былы сядзібны будынак з'яўляецца неад'ёмнай часткай палаца-паркавага ансамбля. — Даруйце, але мяне здзівіла абяцанне Клуба ветэранаў удвая павялічыць вытворчасць малака і мяса ў вашай гаспадарцы праз тры гады... — Я паважваю Трацяка, бо атрымаць Зорку Героя ў савецкі час было няпроста. Але жыццё імклівае: высока-эфектыўная тэхніка, перадавыя сучасныя тэхналогіі ўвесь час адкрываюць перад сельскай гаспадаркай новыя гарызонты... Тым не менш, калі ветэраны будуць мець сур'ёзныя напрацоўкі, мы іх выкарыстаем.

І тут узнікае самая вялікая супярэчнасць. Калі будынак адыдзе ва ўласнасць Генрыха Трацяка, то яго рамонт будзе выключна праблемай гаспадара. (Няўжо ж на чужую «хату» райвыканкам, СВК ці любая іншая арганізацыя захоўваць пералічаныя грошы?) Тады прымуч т лабараторыя, музей ці свята паззі? Уявім, што сапраўды ў Флер'янова прыедзе чалавек трыццаці гадоў, каб пачытаць свае вершы. Спрадэву паэты бедныя і галодныя. Хто іх у Флер'янова пакароміць? Райвыканкам ці Генрых Трацяк? Сумняваюся, што ў той вялікай зале будзе накрыты стол. Калі спадар Трацяк хоча з былога маёнтка Бохвіцаў стварыць сваё радавое гнездо, то ў гэтым нічога страшнага няма. Але неабходна пра гэта шыра сказаць. У Генрыха Міхайлавіча трое сыноў і чвэрца ўнукаў, дык каму, як не яму, пусціць моцныя карані ў Флер'янова? Але калі няма сілы цягнуць воз, то навошта ўпрацаваць у аглобі?

Тэма атрымацца, што пасля юрыдычнага афармлення документаў аб пераходзе маёнтка ва ўласнасць найкол будынка будзе пастаўлены плот, за якім з'явіцца каўказская аўчарка, і да сядзібы ніхто не падыдзе — прыватная ўласнасць ахоўваецца законам. Ніхто не супраць таго, каб усе падобныя сядзібы знайшлі сабе гаспадароў, і

Вячаслаў Клімовіч нагадаў, што гэты довед вельмі творчымі праектамі. Аднак у дом-інтэрнат яна прывязджала з дабрачыннай мэтай і выдаткавала на новы праект прыблізна на 500 тысяч еўра. — Дар'я вельмі прасты чалавек, — узгадвае дырэктар. — Ёй не была патрэбна ніякая грамадская ўвага: яна хадыла, глядзела, размаўляла з дзецьмі. На новым доме мы змясцілі шыльдачку з інфармацыяй пра яе добры ўчынак. У гэтым новым доме ўжо жывуць 12 дзяўчат, якім споўнілася 18 гадоў. Аднапавярховы будынак, адзіны калідор і асобныя пакоі на 2-х чалавек. Агульныя гасцёўня і кухня. Новая мэбля, бытавая тэхніка, камп'ютар. Мясцова будаўнічая арганізацыя ўзяла сцены, а ўсё астатняе рабілі валанцёры з Ірландыі. Увогуле дабрачынная арганізацыя «Дзеці Чарнобыля» супрацоўнічае з Веснаўскім домам-інтэрнатам ужо дзесяць гадоў, і яе ўдзельнікі гавораць пра фантастычныя змены: са змрочнага і сумнага месца інтэрнату ператварыўся ў месца камфартнага жыцця для хворых дзяцей. Якраз новы дом — частка праграмы па адаптацыі інвалідаў. У ім дзючыты вывучаць самастойнаму даросламу жыццю: гатаваць ежу, прыбіраць, сачыць за побытам і запрашаць у госці. Усё свядомае жыццё яны харчаваліся ў сталовай, а таму цяпер яшчэ толькі спрабуюць смажыць яечню і варыць макарону.

Ілона ІВАНОВА.

не трэба баяцца прадаваць іх за адну базавую. Але ж і будучы гаспадар павінен узяць на сябе абавязкі, якія пры куплі-продажы неабходна аформіць юрыдычна. Напрыклад, зацвердзіць план, у адпаведнасці з якім будзе праходзіць аднаўленне сядзібы. А калі будынак з'яўляецца аб'ектам культурнай спадчыны (як у нашым выпадку), то найперш неабходна падаць хоць бы эскіз-праект растаўрачч і інтэр'ера, не кажучы ўжо пра фасад будынка. І гэта будзе па-дзяржаўнаму, калі ж ужо прадаваць былы маёнтак у Флер'янова некаму пад «хату» з метал-чарарыяльным дахам», то неабходна аб'явіць аўкцыён і пачаць торг з адной базавай велічыню. І толькі тады, калі ніхто не дасць больш, прадаць будынак на першалачатковай цане. ...А раптам знойдзецца пакупнік, які прапануе за сядзібу Бохвіцаў 10 мільёнаў і паабяцае (юрдычна) прывесці яе ў першапачатковы стан? А калі будынак будзе адноўлены, пачне праходзіць у ім Дні паззі і пленэры для мастакоў ці ўвогуле будзе здаваць на лета пакой для творчай інтэлігенцыі. Дарэчы, апошні варыянт выкарыстоўваў і былы гаспадар маёнтка Бохвіц.

У ўсякім выпадку, такі падыход падаецца найбольш справядлівым. А іншак для чаго саджалі тыя дубкі? Для чаго будзе шумець дуброва? Заклапі я з надзеяй на будучыню, калі мя, нарэшце, навучыцца цаніць нашу спадчыну. Сымон СВІСТУНОВІЧ. Фота аўтара. Ляхавіцкі раён.

Вячаслаў Клімовіч нагадаў, што гэты довед вельмі творчымі праектамі. Аднак у дом-інтэрнат яна прывязджала з дабрачыннай мэтай і выдаткавала на новы праект прыблізна на 500 тысяч еўра. — Дар'я вельмі прасты чалавек, — узгадвае дырэктар. — Ёй не была патрэбна ніякая грамадская ўвага: яна хадыла, глядзела, размаўляла з дзецьмі. На новым доме мы змясцілі шыльдачку з інфармацыяй пра яе добры ўчынак. У гэтым новым доме ўжо жывуць 12 дзяўчат, якім споўнілася 18 гадоў. Аднапавярховы будынак, адзіны калідор і асобныя пакоі на 2-х чалавек. Агульныя гасцёўня і кухня. Новая мэбля, бытавая тэхніка, камп'ютар. Мясцова будаўнічая арганізацыя ўзяла сцены, а ўсё астатняе рабілі валанцёры з Ірландыі. Увогуле дабрачынная арганізацыя «Дзеці Чарнобыля» супрацоўнічае з Веснаўскім домам-інтэрнатам ужо дзесяць гадоў, і яе ўдзельнікі гавораць пра фантастычныя змены: са змрочнага і сумнага месца інтэрнату ператварыўся ў месца камфартнага жыцця для хворых дзяцей. Якраз новы дом — частка праграмы па адаптацыі інвалідаў. У ім дзючыты вывучаць самастойнаму даросламу жыццю: гатаваць ежу, прыбіраць, сачыць за побытам і запрашаць у госці. Усё свядомае жыццё яны харчаваліся ў сталовай, а таму цяпер яшчэ толькі спрабуюць смажыць яечню і варыць макарону.

Ілона ІВАНОВА.

Людзі ў пагонах

ПРАКУРОРЫ ЗМЕНЯЦЬ МУНДЗІРЫ

У будынку былой Гомельскай гарадской радзілы размесціцца Упраўленне Следчага камітэта Беларусі па Гомельскай вобласці. Але ж пакуль супрацоўнікі адзначаць наваселе, пройдзе пэўны час. Вялікі будынак у самым цэнтры горада над Сожам патрабуе капітальнага рамонту, які плануецца зрабіць у самым сільным тэрміні. Пра гэта расказаў начальнік Упраўлення, палкоўнік юстыцыі Алег ШАРКОВУ і дзень, калі вялікая група грамадзянскіх асоб — былых супрацоўнікаў пракуратуры — прыняла прысягу на вернасць Радзіме.

У многіх з іх пакуль не атрымліваецца правільна крочыць. Але для ўсіх, хто працуе ў новай структуры, ужо арганізаваны заняткі па спартыўнай падрыхтоўцы, у хуткім часе будзе і стравяная. Пакуль яны носяць сінія пракурорскія мундзіры, але хутка іх зменшаць іншыя — спецыяльныя, якія цэнтралізавана шыюцца для ўсіх следчых краіны. Былыя пракуроры не маюць зброі, але пасля прыняцця прысягі яны атрымаюць права на яе нашізнне. Пакуль яны займаюць кабінецы ў будынках органаў міліцыі, аднак ужо сёння шукаюцца магчымасці, каб «пасяліць» іх асобна. Алег Шарковіч адзначае, што існуючыя праблемы часова і яны паступова вырашаюцца: — Прычыноўка змянілася тое, што следчыя, якія працуюць цяпер у нашым камітэце, знаходзяцца ў падпарадкаванні начальніка абласнога Упраўлення СК. Яны поўнасцю выведзены з-пад уплыву сваіх былых кіраўнікоў — начальнікаў аддзелаў міліцыі, падраздзяленняў фінансавых расследаванняў, на-

прыклад. Новая структура адназначна дае магчымасць зрабіць расследаванне крымінальных спраў больш законным і незалежным. За паўтара месяца, адзначыў Алег Шарковіч, знізілася колькасць заведзеных спраў ўвогуле і цяжкіх злчынстваў у прыватнасці. Хоць многія казалі пра тое, што ва ўмовах эканамічнай нестабільнасці магчымы ўсплск злчынстваў. — Сярэдняя нагрузка на аднаго следчага — 5-6 спраў. Але ў Жыткавічах, напрыклад, — 9-10. У такіх раёнах мы накіроўваем дапамогу. 53 чалавекі, якія перайшлі на службу ва Упраўленне Следчага камітэта па Гомельскай вобласці з органаў пракуратуры, правомлі словы ўрачыстай клятвы. Да 23 лютага да прысягі павінны быць прыведзены супрацоўнікі падраздзяленняў СК па ўсёй краіне.

Ірына АСТАШКЕВІЧ. Фота аўтара.

Дэмаграфія

НАСЕЛЬНІЦТВА БЕЛАРУСІ: МІНУС 15,8 ТЫСЯЧЫ ЧАЛАВЕК...

Паводле папярэдніх звестак, якімі валодае Нацыянальны статыстычны камітэт, па стане на 1 студзеня 2012 года колькасць насельніцтва Беларусі складала 9 млн 465 тысяч 400 чалавек. Такім чынам, за 2011 год колькасць насельніцтва нашай краіны зменшылася яшчэ на 15,8 тысячы чалавек. Зніжэнне колькасці насельніцтва было характэрным для ўсіх рэгіёнаў. Выключэннем стаў толькі Мінск, насельніцтва якога за мінулы год павялічылася на 21 тысяч чалавек, або на 1,1%. З усіх рэгіёнаў найбольш натуральны прырост насельніцтва (2,8 тыс. чалавек) быў адзначаны таксама ў Мінску. Натуральны прырост насельніцтва за 2011 год быў зафіксаваны ў 47 са 112 гарадоў і ў 15 з 93 пасёлкаў гарадскога тыпу. Натуральны прырост сельскага насельніцтва быў адзначаны ў Мінскім (599 чалавек) і Брасцкім (47 чалавек) раёнах.

Па звестках Белстата, колькасць памерлых за 2011 год зменшылася ў параўнанні з папярэднім годам на 1,5%. Пры гэтым павялічылася колькасць памерлых ад захворванняў органаў стрававання (на 5,4%) і некаторых інфекцыйных і паразітарных захворванняў (на 2,2%). Колькасць памерлых ад захворванняў органаў дыхання зменшылася на 12,1%, ад захворванняў мочапалавой сістэмы — на 9,7%, сістэмы кровазвароту — на 5,1%, ад новаўтварэнняў — на 1,8%.

У агульнай структуры сіяматрыцы насельніцтва вядучай прычынай застаюцца захворванні сістэмы кровазвароту (51,9% усіх выпадкаў). Далей ідуць анкалагічныя захворванні (13,4%).

Агульная колькасць памерлых ад знешніх прычын за 2011 год зменшылася ў параўнанні з папярэднім годам на 6,2%. Менш стала ахвар выпадковых утапленняў (на 44,4%), самазабойстваў (на 11,8%), забойстваў (на 8,1%), выпадковых атручэнняў алкаголем (на 2,8%). Колькасць памерлых ад няшчасных выпадкаў, звязаных з транспартнымі сродкамі, павялічылася на 1,9%.

Калі гаварыць пра абсалютныя лічбы, то ад атручэння алкаголем загінула летась 2388 чалавек, у выніку няшчасных выпадкаў, звязаных з транспартнымі сродкамі, — 1490, ад самазабойстваў — 2172, ад забойстваў — 475, 730 чалавек патанулі.

У 2011 годзе ў працаздольным узросце памерлі 32,4 тысячы чалавек, або кожны чацвёрты з усіх памерлых. Агульная колькасць выпадкаў гібель людзей у працаздольным узросце ад знешніх прычын знізілася ў параўнанні з 2010 годам на 7%, з іх ад выпадковых атручэнняў алкаголем — на 3,9%.

Міграцыйны прырост за 2011 год зменшыўся ў параўнанні з папярэднім годам на 3,9% і склаў 9900 чалавек. Сальда міграцыі засталася станоўчым як з краінамі СНД, так і з іншымі краінамі. Асноўны міграцыйны аб'ект адбываецца з краінамі СНД. З гэтых краін у Беларусь прыбыло летась 14,7 тысячы чалавек, з якіх амаль 88,8% складалі грамадзяне, якія перабраліся да нас з Расіі, Украіны і Казахстана. У пlynні на выхад таксама пераважваюць мігранты, якія накіроўваліся ў краіны СНД: іх доля ў агульным аб'ёме тых, хто пакінуў Беларусь, складае 76,2%. Большасць вязаджалі ў Расію... Надзея НІКАЛАЕВА.

Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь выказвае глыбокае спачуванне старшын Нацыянальнай дзяржаўнай тэлерадыёкампаніі Рэспублікі Беларусь Давыдзку Генадзю Браніслававічу ў сувязі з напаткаўшым яго вялікім горам — смерцю БАЦЬКІ.

Калектыв рэдакцыі газеты «Звязда» выказвае шчырыя спачуванні старшын Белтэлерадыёкампаніі Давыдзку Генадзю Браніслававічу з выпадку напаткаўшага яго гора — смерці БАЦЬКІ.

Абзац

У Беларусі ў сьветлім зімовым сезоне адзначаны адзін з самых працяглых перыядаў марознага надвор'я. Па звестках сіноптыкаў, маразы трымаліся з 25 студзеня па 18 лютага. Толькі 20 лютага тэмпературны рэжым «пераступіў» праз 0. У Мінску ў апошні раз так доўга трымаліся маразы ў 2009-м — 52 дні, да гэтага, у 1995 г. — 54 дні.

Васымігдавыя дзіця знілі з крашэншэйна спадарожнікавай антэны на шматпавярховы ў Гродне. Учора ўдзень жанчына паназіла ў МНС і паведаміла, што на балконе 3-

Мы разам — Беларусь!

Краіна моцная рэгіёнамі: Мінская вобласць

БУДЗЕ МОЦНАЙ ЭКАНОМІКА — ЛЕПЕЙ СТАНЕ ЖЫЦЬ ЧАЛАВЕК

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
Калі гаварыць у цэлым, то прырытэтам інавацыйнай палітыкі Міншчыны з'яўляецца прыцягненне рэсурсаў у вытворчую сферу і канцэнтрацыя іх на рэалізацыю праектаў з высокімі навукаёмкімі і рэсурсазберагальнымі тэхналогіямі імпартазамішчальнай накіраванасці.

— **Забеспячэнне задач развіцця эканомікі і сацыяльнай сферы ў значнай ступені вызначаецца рэзультатывасцю работы кадраў усіх узроўняў. Асабліва гэта актуальна зараз, у той сітуацыі, калі патрабуюцца дакладныя дзеянні, правядзення і ўзаважаныя рашэнні, аперацыйнае прыняццё захадаў. Што вы можаце сказаць з гэтай нагоды?**

— Праблема кадраў не толькі зараз, але і ва ўсе часы была надзвычай актуальнай. Успомніце лозунг яшчэ савацкага часу: «Кадры вырашаюць усё».

Сучасны этап развіцця нашай дзяржавы і грамадства прад'яўляе павышаныя патрабаванні да кожнага кіраўніка, каб максімальна актывізаваць кіраўніцкі рэсурс і замацаваць пазітыўныя тэндэнцыі прасоўвання наперад, які рэгіянаў, так і рэспублікі ўвогуле. Менавіта ў гэтым у значнай ступені выяўляецца магчымасць рэалізацыі стратэгіі сацыяльна-эканамічнага развіцця.

Таму праца па стварэнні рацыянальнага механізма кіравання ў вобласці будзеца зыходзячы з асноўнага патрабавання бягучага часу: толькі эфектыўнае кіраванне робіць наша грамадства эканамічна моцным і сацыяльна жыццяздольным. Аднаводна, на першы план вылучаюцца задачы забеспячэння такога ўзроўню кіраўніцкай работы, які даваў бы магчымасць нашым людзям сумленна працаваць і дастойна зарабляць.

У ацэнках работы кадраў усіх узроўняў у нас зацверджаны падыход, з'яўляюцца на канчатковы вынік. Гэта значыць, чым былі займаўся кіраўнік, у якім былі ўстаноўлены арганізацыйны і працавы, эфектыўнасць дзейнасці прызначэння тады, калі ён забяспечвае правільнае і своечасовае выкананне пастаўленых мэтаў і задач.

Тым не менш, адносіны да кадраў у вобласці самыя што ні ёсць беражлівыя. У кожным канкрэтным выпадку стараемся ўнікнуць у сітуацыю, аб'ектыўна разабрацца і ўсім магчымымі мерамі дапамагчы. Так папаступае і зараз, аналізуючы стан справы на той ці іншай вытворчасці. Сваю задачу мы бачым у тым, каб дапамагчы кіруючым кадрам хутчэй увайсці ў курс справы, падкацаць і курываваць іх дзейнасць, каб забяспечыць максімальны вынік у рабоце. Таму што кадры — гэта наш стратэгічны рэсурс.

У рабоце з кадрамі мы сыходзім з таго, што сёння кіраўнік лубога ўзроўню павінен мець шырокі дыяпазон ведаў. Гэта так званы чалавек новай фармацыі, здольны мысліць на перспектыву, прымаць смелыя рашэнні і мабілізаваць людзей на іх выкананне.

Сённяшні крызіс ужо многіх прывёў да разумення таго, што эканоміка не можа заставацца ранейшай, а перамагчы яе сучаснае «хваробу» дапаможа толькі развіццё новых галін.

Можна назваць сёння сотні прозвішчаў лепшых кіраўнікоў рознага ўзроўню. Гэта старшыня СВК «Агракамбінат «Сноў» М. Радаман, генеральны дырэктар ААТ «Агракамбінат «Дзяржінскі» Л. Заць, генеральны дырэктар ААТ «Будрост № 3 Ордэна Кастрычніцкай рэвалюцыі» М. Ашчійчык, генеральны дырэктар МРУП «Агракамбінат «Ждановічы» Р. Чуйко і шмат хто яшчэ. Яны ўмела спалучаюць у сваёй рабоце практычны вопыт з разуменнем стратэгічных задач развіцця вытворчасці ў сучасных умовах.

На іх прыкладзе мы вучым астатніх. На базе агракамбінатаў створаны і працуюць навукова-практычныя цэнтры, дзе праходзяць практыку студэнты старэйшых курсаў Беларускага дзяржаўнага аграрна-тэхнічнага ўніверсітэта — патэнцыяльныя кіраўнікі сельскагаспадарчых прадпрыемстваў вобласці.

У мэтах стварэння новага механізма кіравання кадрам патэнцыяльна вобласці аб'явілі кампанію прыняцця важных рашэнняў, якія садзейнічаюць планамернаму ажыццяўленню рэгіянальнай праграмы «Кадры». Зацверджана інструкцыя аб парадку разгляду кадравых пытанняў, палажэнне пра рэзэрв кадраў, і стажыроўкі, а таксама іншыя рэгламентуючыя акты, накіраваныя на дасягненне канкрэтных мэтаў у кадравай палітыцы.

Створаны кадравы рэзэрв аб'явілі кампанія, у які ўключана 956 пасадак. Такія рэзэрвы маюцца ва ўсіх структурных аб'явілі кампанія, рай- і гараўкінамаў. На ўсіх асоб з гэтага складу сфарміраваны банк даных па сістэме АІС «Рэзэрв».

Сёння мы маем усе падставы гаварыць аб эфектыўна дзеючай сістэме работы з кадрамі ўсіх узроўняў. Яна дазволіла нам укамплектаваць органы дзяржаўнага і гаспадарчага кіравання ў асноўным кваліфікаванымі кадрамі, сфарміраваць дэздыялоўны рэзэрв на замяшчэнне кіруючых пасадак, у значнай ступені палепшыць якасць падрыхтоўкі маладых спецыялістаў.

Тым не менш, пры агульным уражанні дастаткова кадраў дэфіцыт кіраўнікоў і спецыялістаў новай фармацыі пакуль не пераадолены.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Разумеючы, што ў аснове дасягненняў, роўна як і пралікаў, ляжыць наўнасць ці адсутнасць высокакваліфікаваных кадраў, мы прымаем усе магчымыя захады па ўдасканалванні работы ў гэтым кірунку.

— **Барыс Васільевіч, што вы можаце сказаць пра экспертных магчымасці Міншчыны і работу па нарощванні гэтага патэнцыялу?**

— Быў перыяд, калі крызісныя з'явы ў эканоміцы значна ўскладнілі знешне-эканамічныя адносіны паміж многімі краінамі. Тым не менш, мы і тады не спынілі развіцця гэты кірунак, дзякуючы чаму сёння вобласць вядзе гандал з 151 краінай свету.

Геаграфія паставак нашай прадукцыі пастаянна пашыраецца, а захады, якія мы прымаем па іх дыверсіфікацыі, дазволілі летас павялічыць знешнегандлёвы абарот на 33,6 працэнта.

Экспартныя пастаўкі забяспечаны на ўзроўні 6,6 млрд долараў ЗША (рост склаў 39,3 працэнта ці на 200 млн долараў ЗША болей, чым у самым рэзультатыўным для Беларусі 2008 годзе). Расійская Федэрацыя ў нашым гандлі застаецца нашым галоўным партнёрам. Экспарт у гэтую дзяржаву вырас у мінулым годзе на 34 працэнта і дасягнуў паказчыка ў 2,4 млн долараў ЗША.

Актыўна развіваецца і заходні кірунак: зараз мы вядзем гандал з усімі 27 краінамі Еўрапейскага Саюза. Найбольшым аб'ём экспарту прыпадае на Польшчу, Германію, Бельгію, Літву, Стануў-

Які б важныя задачы вы б вырашалі ў прамысловасці, сельскай гаспадарцы, галоўным для нас быў і застаецца чалавек, якасць яго жыцця, забеспячэнне сацыяльных гарантый.

чая дынаміка дасягнута ў гандлі з Балгарыяй, Бельгіяй і Эстоніяй.

Мэтаанакіраваная праца працягваецца і па далейшым засваенні рынку збыту прадукцыі такіх дзяржаў, як Кітай, Бразілія, Венесуэла, а таксама краін Азіі, Афрыкі і Акіяніі. Значна ўзраслі экспартныя пастаўкі ў Аўстралію, на Кубу, у Аргенціну, Манголію, В'етнам і неамерыканскія рэгіёны. Вобласцю заключана больш за 70 пагадненняў і падпісана працэнтлаў па супрацоўніцтве з краінамі блізкага і далёкага замежжа.

Можна назваць дзясяткі тэрыторый краін-суседзяў, якія шукаюць і знаходзяць узаемавыгадны інтарэс у супрацоўніцтве з нашай вобласцю. Добра разумеючы, што пад ляжкамі каменны вады не цячэ, нашы кадры таксама не сядзяць на месцы. Практычна ва ўсіх раёнах наладжаны партнёрска-лабарыяцкія сувязі з раёнамі і гарадамі Маскоўскай вобласці. Узаемныя відзіты, узгадненне пазіцый, стварэнне сумесных вытворчасцяў, абмен тэхналогіямі — гэта толькі частка велізарнай сумеснай працы.

У цэлым спецыфіка нашага эксперта вызначана структура сфарміраванага прамысловага патэнцыялу, які мае адкрыты характар і зарыентаваны на знешні рынкі. Высокімі тэмпамі расце аб'ём вытворчасці прадукцыі жылвагадоўлі, машын, абсталявання і апаратуры. Па большасці відаў экспарт перавышае 50 працэнтаў ад зробленых аб'ёмаў, а па асобных пазіцыях перавышае 90 працэнтаў. Па выніках 2011 года мы маем станоўчае салда знешняга гандлю.

Адным з прырытэтных кірункаў у прасоўванні прадукцыі з'яўляецца развіццё ўласнай гандлёвай сеткі. З кожным годам усё болей з'яўляецца за мяжой нашых гандлёвых дамоў, сумесных прадпрыемстваў, сэрвісных цэнтраў і прадстаўніцтваў.

Стаць задача да 2014 года забяспечыць збалансаванасць, а да канца 2015-га выйсці на становае салда ў памеры 150 млн долараў ЗША толькі па прадпрыемствах камунальнай формы ўласнасці і юрыдычных асобах без ведаманнага падпарадкавання.

— **Якое месца ў структуры эканомікі вобласці займаюць прадпрыемствы, малы і сярэдні бізнэс? Што вы скажаце пра тэндэнцыі развіцця гэтай сферы дзейнасці?**

— Развіццё прадпрыемліцкага сектара — гэта адзін з прырытэтных нашай эканамічнай палітыкі.

Па-першае, гэтым забяспечваецца фарміраванне канкурэнтнага асяродку. Па-другое, стымліваецца маналіялі.

Па-трэцяе, пашырэнне прадпрыемліцкай дзейнасці садзейнічае больш поўнай занятасці насельніцтва.

Сёння гэты сектар эканомікі вобласці прадстаўляе 45 581 суб'ектам гаспадарання. Яго доля ў даходнай частцы бюджэту складае 24,5 працэнта ад агульных папаступленняў.

Актыўнасць прадпрыемліцкага сектара дазволіла суб'ектам малага бізнэсу заняць сваю нішу практычна ва ўсіх галінах эканомікі. Зараз назіраецца тэндэнцыя да пераарыентацыі яго ў вытворчыя сферы і сферы паслуг. У мэтах падтрымкі такога віду дзейнасці і больш шырокага прыцягнення яго прадстаўнікоў да разнастайна сацыяльна-эканамічных задач пры абласным выкананым камітэце створаны савет па развіцці прадпрыемліцтва.

Трэці год рэалізацыя Праграма дзяржаўнай падтрымкі малага і сярэдняга бізнэсу. У рамках яе ў 2011 годзе 19 суб'ектам прадпрыемліцтва аказана фінансавая падтрымка ў памеры 5,2 млрд рублёў. Гэта дазволіла ім правесці ма-

дэрнізацыю вытворчасці, павялічыць аб'ём выпуску прадукцыі, стварыць дадаткова каля 150 рабочых месцаў. Прыкладна гэтыя ж сродкі будзе выдзелена для гэтага ў 2012 годзе.

На пастаяннай аснове мясцовымі органамі ўлады аказваецца інфармацыйная падтрымка суб'ектам бізнэсу праз інтэрнэт-сайты і друкаваныя сродкі масавай інфармацыі. Летас аб'явілі кампанія былі створаны інтэрнэт-сайт «Прадпрыемліцтва Мінскай вобласці». Тут размяшчаюцца навіны, прапановы пра задачу ў арэндзе памяшканняў, зямельных участкаў, правядзенне аўкцыянаў і выставак кірмашоў. Ёсць блок, які змяшчае прававую інфармацыю аб гэтай дзейнасці.

У мэтах папулярнасці прэстыжу такой дзейнасці ў моладзевым асяродку аб'явілі кампанія пры ўдзеле інкубатора малага прадпрыемліцтва «МАП ЗАТ» Мінскага раёна ў рэгіёнах праведзены выязныя семінары для навуцэнцаў устаноў адукацыі. Адкрыты таксама навукальна-практычны цэнтр «Школьная кампанія». Нядаўна завяршыліся абласны конкурс інавацыйных ідэй вучнёўскай моладзі, вынікі якога будуць падведзены да 1 сакавіка.

Такім чынам, бізнэс становіцца усё больш значным ланцужком нашай эканомікі, якая інтэнсіўна развіваецца. Мы маем намер працягваць канструктыўны дыялог і ўмацоўваць дзелавое супрацоўніцтва органамі дзяржаўнай улады і прадпрыемліцкіх колаў рэгіёна, рабіць бізнэс больш адкрытым, сумленным і сацыяльна адказным.

— **Адным з прырытэтных сацыяльна-эканамічнай палітыкі краіны з'яўляецца ўсебаковае развіццё чалавека, стварэнне неабходных умоў для яго жыццядзейнасці. Што зроблена ў гэтым кірунку?**

— Забеспячэнне росту дабрабыту насельніцтва, незалежна ад месцаў іх пражывання, з'яўляецца асноўнай задачай рэгіянальнай эканамічнай палітыкі. Бо патэнцыял кожнага чалавека — гэта патэнцыял дзяржавы. Чым багацейшы чалавек, тым багацейшая краіна.

У рэгіёне з года ў год адбываюцца якасныя змены ў сацыяльнай сферы. Стабільнае развіццё эканомікі і актыўная палітыка на рынку працы забяспечваюць эфектыўную занятасць насельніцтва.

Адным з кірункаў сацыяльнай палітыкі з'яўляецца павышэнне ўзроўню грашовых даходаў. Ва ўсіх галінах народна-гаспадарчага комплексу адзначаецца рост заробаточнай платы. За 2011 год сярэднямесячны заробак склаў па вобласці 1911,9 тысячы рублёў, ці 157,8 працэнта да ўзроўню 2010 года.

У параўнанні з ўзроўнем заробку забяспечваецца і рост пенсій і дапамог. У 2011 годзе дзяржаўнаму адрасноў сацыяльнаму дапамогу атрымалі 27,6 тысячы чалавек на агульную суму 9,2 млрд рублёў. Лёс канкрэтных людзей, падтрымка тых, каму патрэбна наша агульная дамога, заўсёды будзе заставацца ў цэнтры ўвагі органаў улады.

Многія нашы паспелыя набылі сучасны выгляд. У вобласці ўладкаваны 264 гарадскія з сучаснай структурай жылвагадоўлі забяспечэння людзей. У гэтых паселішчах значна ўмацавана матэрыяльна-тэхнічная база устаноў аховы здароўя, адукацыі, культуры, фізікультурна і спорту, бытавога і гандлёвага абслугоўвання, расшырэнні іх функцыянальнай магчымасці. У вобласці выканваюцца сацыяльныя стандарты па прапановам насельніцтва ўсіх паслуг.

Далейшы развіццё ўстаноў аховы здароўя арыентаваны на забеспячэнне насельніцтва даступнай і якаснай медыцынскай дапамогай, укараненнем высокатэхналагічных метадаў дыягнастыкі і лячэння, фарміравання ў грамадзяні імкнення да здаровага ладу жыцця.

У вобласці ствараюцца ўмовы для выхавання і развіцця падлеткаў, захавання канстытуцыйнага прыпынку сацыяльнай справядлівасці ў атрыманы дастойнай адукацыі. З года ў год расце бюджэтная забяспечанасць расходаў, прадугледжаных на пазашкольнае выхаванне і навучанне, прафесійна-тэхнічную падрыхтоўку кадраў.

Значныя сродкі накіроўваюцца на будаўніцтва, рэканструкцыю і мадэрнізацыю спартыўнай базы.

Болей чым у 3 разы ў 2011 годзе ўзраслі ўкладанні ў рэканструкцыю дзейных і будаўніцтва новых сацыяльна значных аб'ектаў культуры. Да паслуг сельскага насельніцтва вобласці сёння больш за 670 клубных устаноў і каля 790 бібліятэк, 50 школ мастацтваў і 95 іх філіялаў з агульным ахопам 50 000 чалавек.

Асабліва ўвага надаецца і захаванню культурнай спадчыны і традыцый. На сацыяльнай сферы наўраўноўваецца штогод каля 52 працэнтаў расходаў абласнага бюджэту. Захады, якія робяцца ў гэтым кірунку, спрыяюць паліяшэнню дымаграфічнай сітуацыі: пяты год запар у вобласці адзначаецца рост нараджальнасці.

Наведваючы нашы рэгіёны, Прэзідэнт нашай краіны Аляксандр Рыгоравіч Лукашэнка паставіў задачу забяспечыць прадукцыйную і ўстойлівую работу вытворчасці, больш высокай вынікі па ўсіх кірунках развіцця. Мы адчуваем цяжар свайго адказнасці за тое, каб патэнцыял рэгіёна папоўніў здзейнічаючы ў дасягненні агульнадзяржаўных мэтаў.

Усё, чаму дасягнула наша вобласць у сваім развіцці, — гэта справа рук людзей, якія тут жылі, іх рук, розуму, вялікай напружанай працы. І як бы дорага нам гэта ні каштавала, якое б намаганні яно ні абыходзілася, клімат аб чалавекі ў сабыдзі будзе стаць на першым месцы.

Пытанні задаваў Аляксей КАРЛЮКЕВІЧ.

СЭЛЕТА Нясвіж афіцыйна абраны культурнай сталіцай Беларусі. Але гэты прыгожы горад заўсёды з'яўляўся адным з самых значных гісторыка-культурных цэнтраў нашай краіны. Так, першыя кнігі ў Нясвіжы. У 1562 годзе Сымон Будны выдаў кнігі «Катэхзіс» і «Пра апраўданне грэшнага чалавека перад Богам». З Нясвіжам звязана дзейнасць Тамаша Макоўскага, які стварыў першую падрабязную карту Вялікага Княства Літоўскага, а таксама гравюры Нясвіжа, Клецка, Масквы. Варта ўгадаць і пра тое, што Нясвіж быў сталіцай Вялікага Княства Літоўскага (праўда, «некаранаванай»), калі ў 1561 годзе Мікалай Радзівіл Чорны ў сувязі з ад'ездам вялікага князя ў Польшчу быў прызначаны выконваць яго абавязкі. Узгадаем, што сёння на тэрыторыі горада знаходзіцца 19 аб'ектаў, якія маюць статус гісторыка-культурных каштоўнасцяў Рэспублікі Беларусь. Не дзіва, што Нясвіж без праблем абішоў іншыя канкурэнты на званне культурнай сталіцы.

НЕКАРАНАВАНАЯ СТАЛІЦА

— **Калі мы ехалі «забіраць» у Гомель званне культурнай сталіцы, думалі, чым уразіць тамтэйшую публіку, тым больш што наш горад невялікі, мае ўсяго 14 тысяч насельніцтва, а Гомель на памерах стаіць на другім месцы пасля Мінска, — расказвае Міхаіл МАЦЭЛЬ, начальнік аддзела ідэалогіі Нясвіжскага райвыканкома. — Але мы знайшлі цікавыя хады, дзякуючы якім трымалі ўвагу гомельскай публікі. Нас яднае блізкае гістарычнае мінулае. Так, Гомель на 80 гадоў старэйшы за Нясвіж. Але на 80 гадоў наш горад раней атрымаў Магдэбургскае права. А яшчэ пэўны час Гомель не ўваходзіў у склад Вялікага Княства Літоўскага, а быў у расійскім падданстве, а далучыў яго да ВКЛ Юрый Радзівіл з Нясвіжа, які камандаваў войскам Вялікага Княства.**

Міністр культуры Павел ЛАТУШКА, старшыня Мінскага аб'явілі кампанія Барыс БАТУРА ўрачына кіруючы Нясвіжскага раёна Івану КРУПКО пасведчэнне «Нясвіж — культурная сталіца Беларусі».

— **Але, напэўна, не толькі спасылкамі на гістарычнае мінулае можа сёння пахваліцца Нясвіж? Цяжка ў Беларусі знайсці населены пункт, дзе былі бы зроблены такія аб'ём рэстаўрацыйных работ, як тут?**

— Сапраўды. Рэстаўрацыйныя работы пачалі праводзіцца ў Нясвіжы з 80-ых гадоў мінулага стагоддзя, прычым не перарываліся нават у самыя цяжкія, нестабільныя гады. Пачалося усё з парку і азэрца, з апошніх была слухана вада і вывозілася сапрапелі. Можна сказаць, што пасля гэтага азэрца атрымалі другое жыццё. Далей быў адрэстаўраваны «дом на рынку», альбо яго яшчэ зваюць «дом рамесніка» — гэта адзіная пабудова першай паловы XVIII стагоддзя ў стылі барока, што захавалася на тэрыторыі Беларусі. Сёння тут знаходзіцца дзіцячая бібліятэка. Пасля быў адрэстаўраваны будынак былога раменскага вучылішча (сёння тут музей) і ратуша. Ратушы 1836 годзе былі знішчаны пажарам. Далей былі адрэстаўраваныя Слуцкая брама. Практычна кожная 3-5 года доўгі помнік аднаўляўся. А ў 2004 годзе пачаліся рэстаўрацыйныя работы ў замку, былой рэзідэнцыі Радзівілаў, і ў 2008 годзе ў эксплуатацыю была здадзена першая пускаява чарга. Сёння ўжо завяршаны ўсе будаўніцтва і мантажныя работы. Выканана велізарная праца, затрачана каля 55 мільянаў долараў.

— **Зазірэнні на год наперад: пра што вы зможце расказаць у справаздачы пра культурную сталіцу Нясвіж?**

— Найперш мы не будзем адходзіць ад таго, што ў нас ужо напрацавана. Скажам, у 17-ы раз будзе праходзіць рэспубліканскі фестываль

з удзелам Нацыянальнага аркестра сімфанічнай і эстраднай музыкі Рэспублікі Беларусь пад кіраўніцтвам маэстра Фінберга «Музы Нясвіжы».

Традыцыйным стала правядзенне «Вечароў Вялікага тэатра оперы і балета» ў былой рэзідэнцыі князёў Радзівілаў. Безумоўна, культурнае жыццё дапоўніцца новымі падзеямі. 2012 аб'явілі Годам кнігі, і менавіта ў Нясвіжы Сымон Будны выдаў першую беларускую кнігу. На нашай зямлі пройдзе мерапрыемства, прымеркавана да 450-годдзя выдання першай кнігі. Плануецца правесці міжнародны семінар ЮНЕСКА з тэмай «Аб'екты сусветнай спадчыны, зберажэнне і выкарыстанне ў мэтах устойлівага развіцця». У планах — запраسیць у Нясвіж тэатр оперы і балета — не тое што выступіць адзін раз у ліпені, а праводзіць вечары ў замку штоквартальна. У рэзідэнцыі ёсць шыкоўная камерная зала з цудоўнай акустыкай. Пройдуць у горадзе і пленары, адзін з іх (з гэтага года ён стане міжнародным) прысвечаны мастаку з Нясвіжа Міхаілу Сеўруку. Будуць праводзіцца мерапрыемствы з удзелам вядучых артыстаў і калектываў Рэспублікі Беларусь. Тут будуць і Співакоў, і Башмет, і Нацыянальны цэнтр музычнага мастацтва Мулявіна, і музычная капэла «Саноры», і інш. Будуць здзейнічаны розныя пляюкці: замак (як камерная зала, так і двор), раёны палац культуры, школы мастацтваў.

Пройдуць мерапрыемствы, прысвечаныя 130-годдзю з дня нараджэння Янкі Купалы і Якуба Коласа, тым больш што гэтыя людзі мелі дачыненне да нашага горада. Так, Якуб Колас у Нясвіжы скончыў настаўніцкую семінарыю, а Янка купала ў 1904-05 працаваў у Снове на бровары.

— **Ці будзе задзейнічана анімацыя?**

— На адкрыцці сталіцы ў нас гэсцей сустракаў войт. Ужо складалася традыцыя ўсіх шануючых гэсцей частаваць рыбай. Пайшоў гэта яшчэ ад Радзівілаў, якія мелі свае вадаёмы, дзе гадвалі карпаў. Яны прапановулі гэсцам прыгатаваную рыбу, а таксама сваё шампанскае.

У раёне ёсць тэатр імя Уршулі Радзівіл (дарэчы, гэта адзін з нямногіх самадзейных калектываў, якому прысвоена званне заслужанага). Акцёры прымаюць удзел у тэатралізаваных пастаўках. У летні час з мінулага года па выхадных па горадзе і парку пачалі ездзіць карэты, на якіх могуць пакаціцца турысты. Лі замка па парку будуць гуляць артысты тэатра ў старадаўнім касцюмах.

— **Як Нясвіж рыхтуецца да прыёму гэсцей?**

— **Колькасць турыстаў з кожным годам павялічваецца. У 2010 годзе горад наведвала 170 тысяч турыстаў, у 2011 — 210 тысяч. Сёлета плануецца, што мы прыемем больш за 300 тысяч турыстаў.**

Большасць з іх — «аднадзёнікі», і цяпер трэба працаваць над тым, каб ім захачелася ў нашым горадзе затрымацца.

Сёння ў нас працуюць дзевяць пунктаў грамадскага харчавання, дзе адначасова можна пасадзіць за сталы каля 700 чалавек. Плануецца ў бліжэйшыя гады стварыць і новыя аб'екты харчавання. У горадзе дзейнічаюць гэсціныя на 194 месцы, сёлета плануем адкрыць яшчэ адну. На ўскраіку Нясвіжа, насупраць замка, пабудуем для турыстаў 80 дамкоў і невялікі санаторыў.

Сёння ідзе шырокае рэклама, зроблена шмат біг-бордаў. На іх мы

хацелі паказаць не толькі замак. У нас ёсць не менш значны архітэктурны аб'ект — фарны касцёл Насівяцейшага Божага Цела, першае кultaвае збудаванне ў стылі барока ва ўсёй усходняй Еўропе; ён дзейнічае з 1593 года. Акрамя будынкаў, помнікаў, мы хацелі паказаць, што жыццё Нясвіжа не застыла, яно працягваецца. На адным з біг-бордаў змешчаны выявы князя з кнігняня, на другім — «Аношкінскай музыкі», ансамбль, які аб'ездзіў паў-Еўропы прысвоена званне заслужанага. Акцёры прымаюць удзел у тэатралізаваных пастаўках. Пра самі вуліцы горада скажам, што турысты, якія прыязджаюць сюды, заўсёды адзначаюць іх чысціню. Безумоўна, гэта дзягасца дзякуючы напружанай працы нашай жылёва-камунальнай гаспадаркі. І магу запэўніць, што і сёлета горад будзе чыстым.

— **Ці з'явіцца ў Нясвіжы новыя помнікі?**

— Так, павінен з'явіцца помнік Мікалаю Хрыстафору Радзівілу, празвана Сіроткам, — заснавальніку каменнага горада. Менавіта дзякуючы яму, у таксама італьянскаму архітэктару Яну Бернарду ў горадзе пачалося будаўніцтва ўсіх тых аб'ектаў, якія сёння з'яўляюцца помнікамі: замак, касцёла, ратушы, манастыроў, Слуцкай брамы.

Сёлета мы вернем гістарычныя назвы вуліцам у старой частцы горада, якую найбольш наведваюць турысты. Так, вуліца, якая носіць назву Гейска, раней была Фарнай, бо

ПРАЕКТЫ МАРЫ, ПРАЕКТЫ

ЗАО «СТРОЙПРОЕКТ»

Не верце, таму, хто называе Маладзечна правінцыяй. Хлусня! Статсяячы горад, заснаваны ў XIV стагоддзі (1388) мае багатую гісторыю, цікавую і разнастайную сучаснасць, перспектывіную будучыню. Так, ад яго да сталіцы пэўна колькасць кіламетраў (дарэчы, не так і многа), але духу правінцыялізму тут няма зусім. Цераз раён цякуць буйныя рэчкі Бярэзіна, Вілія і яе прыток Уша. Маладзечанскі край — радзіма народнага паэта Беларусі Янкі Купалы (Вязьніка); паэта, удзельніка вызваленчага руху ў Беларусі і Літве Тамаша Зана (вёска Мяста). З гэтымі мясцінамі ў той ці іншай ступені звязаны лёсы Вінцэнта Дуніна-Марцінкевіча, Францішка Багушэвіча, Максіма Багдановіча, кампазітара Міхала Клеафаса Агінскага.

У нашы дні тут праводзіцца вядомы на ўсю рэспубліку фестываль беларускай песні і паэзіі, у горадзе знаходзіцца славаце музыкальнае вучылішча, дзе ў свой час вучыўся Юрый Антонаў, іншыя навуцальныя ўстановы, тут шмат прамысловых прадпрыемстваў. А летас тут было праведзена, і праведзена на высокім узроўні, рэспубліканскае свята працаўнікоў вёскі «Дажынкi». Тыя, хто бачыў горад нядаўна, абавязкова адзначаюць, як асабліва прыгожа і ўтульна ён выглядае. Хоць і раней, між іншым, Маладзечна меў надзвычай прывабнае аблічча. Ідзеш і літаральна лобуешся абноўленымі будынкамі, малымі архітэктурнымі формамі, скульптурнымі групамі, парадкам. І яшчэ — асаблівай атмасферай гэтага горада, светлай і радаснай. Тут наогул шмат цікавага, нават захапляльнага. Якая там правінцыя — гэта Маладзечна і Маладзечанскі раён.

Інстытут «Будпраект» — адна з яркіх старонак у мінулым, сучаснасці і, без сумнення, будучыні горада. Арганізацыя, якая ў наступным годзе адзначае сваё 45-годдзе, мае поўнае права на такое вызначэнне свайго месца ў гісторыі горада. Дарэчы, яно і ў падрыцкоўцы да леташніх «Дажынак» адыграла значную ролю. І воблік сучаснага Маладзечна, ды і многіх іншых населеных пунктаў у нашай краіне — часткова заслуга спецыялістаў «Будпраекта», высокапрафесійнай калектыву якая ўжо шмат гадоў узнавальвае Вольга Рыгораўна Вялічка, дырэктар, кіраўнік не толькі па пасадзе, але і па сутнасці свайго. Узнавальвае інстытут яна трынаццаць гадоў, а прыйшла сюды на працу дык наогул больш за два дзясяткі гадоў таму. Прыйшла і засталася, бо знайшла справу па душы.

Гарадскі пейзаж Маладзечна значна змяніўся летас, разам са шматлікімі будынкамі і праектамі над гэтым плёна працаваў калектыв ЗАТ «Будпраект».

З ДНЁМ АБАРОНЦЫ АЙЧЫНЫ!

Дырэктар закрытага акцыянернага таварыства «БУДПРАЕКТ» Вольга ВЯЛІЧКА:

ДАРАГА НАШЫ МУЖЧЫНЫ, СУПРАГОЎНІКІ ТАВАРЫСТВА!

Ад свайго імя і ад імя ўсіх жанчын нашай арганізацыі віншую вас з Днём абаронцы Айчыны! Вядома, вы можаце зрабіць, творчыя і працоўныя поспехы, ладу ў сям'і, міра і спагады. Мы ганарымся тым, што побач з намі жывуць і працуюць сапраўдныя мужчыны — цудоўныя людзі і надзейныя прафесіяналы. Хай кожны ваш дзень будзе лепшым за папярэдні, хай ён прыносіць поспех і святло ў ваша жыццё і жыццё ваших блізкіх. Хай ўсімлівае нам шчаслівая зорка, а мы за вашымі надзейнымі спінамі адчуваем сабе спакойна і ўпэўнена. Дзякуй вам за гэта і яшчэ раз з надыходзячым святам!

Пераможцы

Зараз у ЗАТ «Будпраект», як кажуць спецыялісты, «у рабоце» амаль 120 праектаў, а кожны год іх ствараюць тут па 400-500. Калектыву, які сёння складаецца са 170 чалавек і расце год ад году, пасляхова спраўляецца з гэтай няпростай задачай. Нават у мінулы, вельмі няпросты для многіх прадпрыемстваў і арганізацый год, «Будпраект» адчуваў сябе зусім няблага: працавалі напружана, затое і аб'ём выкананых калектывам работ у параўнанні з 2010 годам вырас на 5 мільярд рублёў — да 15 мільярд рублёў. І гэта тады, калі многія вакол хапаліся за галаву і не ведалі, як перажыць крызіс. Тут жа хапаліся не за галаву, а за справу, і вось вынік. Паспех прыходзіць да таго, хто упарт працуе, ставіць правільныя мэты і ведае, як іх дасягнуць, не апускаячы рукі нават у самых складаных абставінах.

Адно і тое акно ў кватэры можа выглядаць па-рознаму, калі замест звычайнага фотаапарата выкарыстаць камеру-цэплавяр. «Гэты прыбор вельмі дакладна адчувае розніцу тэмператур і паведамляе на калерыйнай вывае пра ўзровень цяплыні», — патлумачыла нам інжынер аддзела абследвання тэхнічнага стану будынкаў і лабудой Ганна САУЧАНКА.

— Як вы справіліся з гэтым, як настолькі паспяхова перажылі няпростыя крызісныя часы? — пытаюцца ў дырэктара. — Цяпер усе кінута ў Расію, як я бачу. Можна, каму так і лепш, але я заўсёды была ўпэўнена, што ў нас і тут будзе работа. Мы так для сябе вырашылі і так зрабілі, не адмовілі ні аднаму заказчыку, карацей, працавалі. І не памыліліся, — адказвае Вольга Рыгораўна. — Прыкладна 80% нашых заказаў — па Мінскай вобласці, 10% — з рэспубліканскага бюджэту і яшчэ 10% — па іншых абласцях Беларусі. З мільярды рублёў — гэта аб'ём нашых работ па «Дажынках».

— Час цяпер для нашай галіны не вельмі ўдалы, — працягвае Вольга Вялічка, — але мы, паўтараючы, не адмаўляліся ні ад якіх аб'ектаў. Рызыкавалі, шыра кажуць, усё, нават сваёй маёмасцю. Рызыка была вельмі вялікай, але, лічу, цалкам апраўданай.

Кіраўнік «Будпраекта» без вагання называе мінулы год насычаным і цікавым. А затым Вольга Рыгораўна фармулюе некалькі сваіх асноўных прынцыпаў, як кіраўнік арганізацыі: — абавязкова неабходна мець розныя заказы, падначаленых розным ведамствам. Вобразна кажуць, не класці ўсе яйкі ў адзін кошык. Каб сярэд заказчыкаў былі арганізацыі, падначаленыя розным міністэрствам, управленні капітальнага будаўніцтва — з розных раёнаў і нават абласцей; асабліва часта маладзечанскае ЗАТ працуе з УКСама свайго раёна, што зразумела, а таксама з суседніх і некаторых іншых — Мядзельскага, Вілейскага, Валожынскага, Чэрвеньскага. Хаця, нагадаю, не цураецца кліентаў з любой мясцовасці, у тым ліку (заўважце!) індывідуальных. Так што, скажам, індывідуальныя прадпрыемствы маюць цудоўную магчымасць заказаць праект самай высокай якасці, некаторыя так ужо зрабілі і, безумоўна, не пашкадавалі; — неабходна, лепш сказаць, жыццёва неабходна ісці ў нагу з часам. Канкурэнтназдольнасць, інавацыі, найноўшыя тэхналогіі — залог поспеху. Здаецца, у гэтым

няма нічога новага, але справа ў тым, наколькі калектыву здольны з усім гэтым працаваць з карысцю для сябе, і, галоўнае — для заказчыка. У гэтым пытанні «Будпраект» паказвае выдатны прыклад: — пастаянна павышае адбыцтва павышэнне кваліфікацыі супрацоўнікаў калектыву, без гэтага таксама нікуды. І тут інстытут знаходзіцца на самых перадавых пазіцыях (больш падрабязна пра гэта — крыху пазней); — умелна працаваць з заказчыкам. «У нас з імі і рабочыя спрэчкі бываюць, не без гэтага, — кажа Вольга Рыгораўна. — Толькі спрэчкі па правах, па сутнасці. Але ніхто ад нашых паслуг не адмаўляецца. Хоць прыйшоў аднойчы, той прыходзіць і яшчэ». Пагадзіцеся, гэта выдатная характарыстыка высокапрафесійнай работы.

Яе, дарэчы, тут ніхто не баіцца. Інакш, як было б магчыма выканаць такую аб'ём работ, пастаянна падтрымліваючы марку «Будпраект», даўно і добра вядомага многім беларускім заказчыкам?

Прада, гісторыя арганізацыі не была проста, не была гладкай, за амаль 45 гадоў існавання ўскака здаралася. Справіліся з усім, на інстытута. Загледзеў архіва Надзея Ярмалінская расказала, што колькі гадоў таму працаваў у інстытуце інжынер-канструктар Віктар Вайцяшонак. Ён і пачаў збіраць альбом выказаў, прысвечаных «Будпраекту», з газет і часопісаў, сам пісаў пра інстытут. Самаробная кніга пачынаецца з публікацыі 2005 года, цяпер гэта падборка працягвае Надзея Іванана. Хоць да якога-небудзь свята, напрыклад, да таго ж 45-годдзя інстытута, стварыць яе абноўлены прыгожы варыянт. А зараз у летанісе — публікацыі беларускіх выданняў пад гаворачымі назвамі і рубрыкамі «І цяжка, і лёгка», «Будпраект: вопыт, прафесіяналізм», «Дом, дзе сцены дыхаюць цеплынёй», «Новым рэкордам быць!», «Лідары рынку», «Адпачывальнікам — толькі прыемныя сорцыяжы» і гэтак далей. За кожнай такой назвай — праца і творчае натхненне спецыялістаў маладзечанскага ЗАТ. За кожнай публікацыяй — вынікі іх творчага плёну.

Зразумела, у тэатрышым архіве — не толькі гэта кніга. Яго паліцы запўнены папкамі з будаўнічымі праектамі, якія ў той ці іншы час былі распрацаваны ў інстытуце. Калі бывае патрэба, да іх звяртаюцца і сёння, так што гэта жывая гісторыя. Зазіраньнем у некаторыя з гэтых матэрыялаў і пра мы, а таксама звернемся да праектаў, якія пакуль знаходзяцца ў рабоце. Пачнем, думам, з праектаў, што рыхтаваліся да леташніх «Дажынак» і да некаторых іншых, цікавых і значных. Тым больш што іх уважліва можна лёгка убачыць у горадзе, дзе знаходзіцца закрытае акцыянернае таварыства.

Праекты да свята і на кожны дзень

«Да леташняга рэспубліканскага свята працаўнікоў вёскі мы займаліся, калі не памыліся, 65 аб'ектамі», — расказвае намеснік агульнага архітэктара ЗАТ «Будпраект» Андрэй Гладкі. Такі вялікі аб'ём заказаў, давераны інстытуту, цалкам апраўданы. Каму, як не мясцовым праекціроўшчыкам

Работы, якія выконвае ЗАТ «Будпраект»:

1. Праектаванне будынкаў і забудовы I і II узроўня адказнасці.
2. Дэтальнае абследванне будаўнічых канструкцый будынкаў і забудовы.
3. Геадэзічныя пошукі.
4. Праектаванне сістэм пакарнай аўтаматыкі і супрацьдзімнай абароны.
5. Ліцэнзія МНС №02300/0343751 ад 01.07.08 г.
6. Праектаванне сродкаў і сістэм аховы Ліцэнзія МУС №02010/0526205 ад 15.05.09 г.

У калектыве ЗАТ «Будпраект» шмат маладых спецыялістаў. Гэты здымак з'явіўся з інжынерамі разлікова-канструктарскага аддзела Андрэя ЧУЭСАМ, Ганнай КЛІМАШЭУ-СКАЙ, Яўгенам МУШАЎЦОМ.

Палац культуры ў пасёлку Чысць.

Дырэктар ЗАТ «Будпраект» Вольга ВЯЛІЧКА.

ды архітэктарам, ведаць, што патрэбна роднаму гораду, як лепш яго ўпрыгожыць, зрабіць яшчэ больш утульным і гасцінным, дзе і якіх колераў, вобразна кажуць, дадаць яго вуліцам і будынкам? Самі спецыялісты гавораць так: «Мы ведаем усё бялоручы кропкі горада і ведаем, што з імі рабіць». У тым, што цэнтральная частка Маладзечна з'явілася перад вачамі гасцей і удзельнікаў свята практычна абноўленай — непапая заслуга менавіта спецыялістаў «Будпраекта». Так, яны шмат займаліся стварэннем пешаходнай брукванай вуліцы, якой вырашана было зрабіць вуліцу Прытыцкага, што вядзе ад цэнтральнай плошчы горада да аўтобуснага і чыгуначнага вакзалаў. Уяўляецца, кіламетр ці больш — зона, свабодная ад транспарту. Дадам — надзвычай прыгожая і своеасабліва зона. Так, тут з'явіўся незвычайны гадзіннік, выкананы ў метале, цыферблат якога глядзяць на ўсе чатыры бакі свету. «Будпраект» надаў высакароднасці (думам, так можна сказаць без перабольшвання) гэтай унікальнай для беларускага райцэнтру вуліцы. Рабілі праекты ўсіх камунікацый, асвятлення, займаліся так званымі малымі архітэктурнымі формамі — лаўкамі, сметніцамі і гэтак далей. У выніку агульных намаганняў атрымалася не вуліца — шэдэўр. Сумняваецца? Дык прыязджайце, убачыце гэту прыгажосць на ўласныя вочы — пераканаецеся, што маець свядзенне — не пустыя словы. Прыемныя уражанні і добры настрой гарантуюцца.

Безумоўна, калі вы, паважаныя чытачы, сапраўды вырашыце наведаць

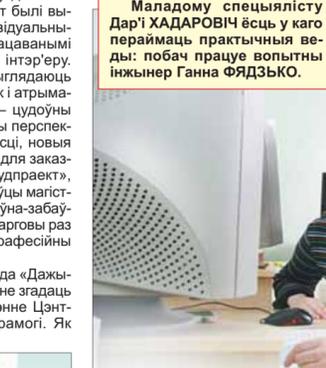

творчай думкі людзей, якія працуюць у «Будпраекце». Жамчужына атрымала сваё належнае афармленне. Займаўся інстытут і новым мікра-раёнам «Усходні», які размяшчаецца на ўзедзе ў Маладзечна. Праект яго дэтальна пільна і рэальна адпаведна кожнаму спалучэнню выкананых магістральных камунікацый і толькі потым пачалася жыллёвая забудова, таксама належыць «Будпраекта». А забудова, між іншым, уключае школу, дзіцячы сад, стадыён. Гэты праект, які і астатня, не толькі работа да «Дажынак», гэта тое, што застаецца гораду на доўгія гады. Дарэчы, ужо падрыхтаваны і прайшлі эксперты праекты яшчэ двух мікра-раёнаў у той самай частцы Маладзечна, дзе і мікра-раён «Усходні».

Маладоў спецыялісту Дар'і ХАДАРОВІЧ ёсць у яго пераймаць працывічныя веды: побач працуе вольны інжынер Ганна ФЯДЗЬКО.

та, гаворачы мовай спецыялістаў, прыклад гарманічнай архітэктурна-планіровачнай арганізацыі тэрыторыі. Так, слова «гармонія» тут якая да месца. Наведні парк, магчыма, і не ўспамінаючы яго, калі гуляюць тут, але, безумоўна, адчуваюць гэту гармонію. Як дзеці, так і дарослыя жыхары горада і яго тосці. Але і гэта яшчэ не ўсе дзівосы, ажыццявіць якія дапамагуць «Будпраект». Так, думаем, усё чулі пра фантан-скульптуру юнака і дзяўчынкі, прысвечаныя тым Купалы, устаноўлены ў Маладзечна. Аўтар кампазіцыі — вядомы скульптар Уладзімір Жбанюк, які нядаўна пайшоў з жыцця. Колькі спрэчак было вакол фантана, вакол фігур дзяўчыны і хлопца! Але спрэчкі скончыліся і кампазіцыя, без сумнення, упрыгожвае горад, стала адной з самых яркіх яго славацтваў. Усе сёмы вакол фантана, электразабеспячэнне, ліхтары побач з ім — вынік

Усё да тых самых «Дажынак» інстытут шмат працаваў над праектамі рэканструкцыі гарадскіх вуліц, добраўпарадкавання. Так, на вуліцах Багдана Хмяльніцкага і Машэрава трэба было мяняць усё інжынерныя сеткі. Пам'яніліся і разлікова-канструктарскія праекты фасадаў і канцэпцыі расфарбоўкі фасадаў і цапавой рэабілітацыі будынкаў, займаліся і гэтым. Будынік цяпер радыючы вака прыемнымі, вясёлымі колерамі, і жыхарам іх больш утульна.

І яшчэ. У горадзе з'явілася сімвалічная скульптурная фігура Бога-жыцця, заступніцы Маладзечна. Добраўпарадкаваннем тэрыторыі побач з гэтай работай скульптара Фіскага і архітэктара Сардарава займаўся таксама інстытут «Будпраект».

У маладзечанскім спартыўна-забаўляльным цэнтры ёсць лядовая арэна, валеіболам, гандболам, фітнэсам, трэнажорныя, для гульні ў боўлінг і більярд, саўна, масажны кабінет і шмат чаго яшчэ. Агульная плошча забудовы складае 13 тысяч квадратных метраў, плошча ўсіх памішанняў — 25 тысяч квадратных метраў. Камплекскладзецца з трох частак: лядовая арэна на 2,2 тысячы глядачоў, універсальнай спартыўнай залы. Зала трансфармуецца пад розныя віды спорту. Тут трыбуны на 270 глядачоў і басейн на чатыры дарожкі па 25 метраў з элементамі аквапарка. Ёсць залы для заняткаў танісам, танцамі, канферэнц-зала і шмат чаго цікавага. А яшчэ тут ёсць прыгажосць, прываблівае сяброўскай атмасфера, створаная не ў малой ступені дзякуючы рабоце спецыялістаў закрытага акцыянернага таварыства «Будпраект».

пановы ўжо ўсавошчаны і жыццё, як, скажам, прыбудова да спальнянага корпусу з басейнам і водагаражэліцкай часткай. Там і цяпер вядуцца работы, будучае самаправарожнае гасцініца, зноў жа з кавярняй, СПА-цэнтрам, глядзельнай залай. Яшчэ тут, дакладна, непадалёк адсюль, ужо ёсць некалькі драўляных дамкоў для турыстаў, будзе пабудавана яшчэ пэўная іх колькасць. Нельга не ўзгадаць і пра мадэрнізацыю цапавых сетак для гасцініцы «Спадарожнік», пра добраўпарадкаванне пляжнай зоны з 3-а мейжы? Тым больш што «Будпраект» прыклаў сваю таленавітую руку не толькі да гэтых аб'ектаў у Мядзельскім раёне. Тут, у курортным пасёлку Нарач, па яго праекце пабудавана станцыя аб'езжалезавання вады, праведзена рэканструкцыя гасцініцы «Нарач». Яна, напрыклад, набыла вентыляваныя фасад з керамічнай пліткай, прарэзаныя навісцы; тут з'явіліся кавярня, більярд, боўлінг. Прыгожа і функцыянальна. Паездзе адпачываць на беларускія курорты — самі пераканаецеся ў гэтым.

А ў райцэнтры новае жыццё набыў аўтавакзал. Здымі абноўленага і старага будынкаў Мядзельскага вакзала мы убачылі ў кабінце галоўнага архітэктара ЗАТ «Будпраект» Мікалая Галона. Розніца паміж двума здымкамі, а значыць, і паміж будынкамі на іх — відарожна. Сам жа Мікалай Мікалавіч падчас нашага візиту працаваў над праектам рэканструкцыі дома-інтэр'ната для дзяцей з захворваннямі

Начальнік аддзела каштарысаў Надзея ГАПОНЕНКА (на ярэйдным плане) і інжынер аддзела выпуску Таццяна ГУЛЕВІЧ.

«Будынкi павiнны быць добрымі суседзямi для чалавека», — сказаў некалі вядомы архітэктар Пол Тайры. Менавіта такія будынкi, жывыя раёны, культурна-асветніцкія ўстановы і ўстановы аховы здароўя, іншыя аб'екты ўзводзяцца або рэканструюцца на праектах маладзечанскага інстытута.

ДЛЯ ЖЫЦЦЯ, ПРАЕКТЫ ДЛЯ КОЖНАГА

Іх стварае закрытае акцыянернае таварыства з Маладзечна «БУДПРАЕКТ»

Пастаянным заказчыкам «Будпраекта» з'яўляецца Упраўленне справам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, па дагаворы з якім будпраектаўцы выконвалі дакументацыю для напорнага каналізацыйнага калектара ў курортным пасёлку Нарач, музея лесу, базы адпачынку ў вёсцы Лявощі Браслаўскага раёна Віцебскай вобласці, базы адпачынку «Слабодка» ў гэтым жа раёне, конна-спартыўнага манежа ў вёсцы Сімоны Мядзельскага раёна, праект сетак газаабеспячэння ў санаторыі «Сосны», праект спальнага корпуса ў гэтым самым санаторыі, выконвалі іншыя заказы ўпраўлення.

Па заказе Мінскага ўпраўлення Беларускай чыгуначна-маладзечанскай прафесійнай арганізацыі рэканструкцыя чыгуначнага вакзала ў горадзе Смагонь (Гродзенская вобласць), рэканструкцыя вакзала ў родным Маладзечне, праектаваннем інжынерных сетак да гэтага вакзала, некаторымі іншымі работамі. Скажу, карыстаючыся магчымасцю, што я і абулены вакзал у Маладзечне — на зайдзрасць многім іншым гарадам. Адна скульптура пасажыркі работы Уладзіміра Жбанова чаго варта. Ды і ўсё астатняе выглядае цудоўна, усё зручна для пасажыраў.

А для Міністэрства адукацыі будпраектаўцы распрацавалі дакументацыю для капітальнага рамонту будынка санаторыя «Вяжучы» ў Маладзечанскім раёне і капітальнага рамонту з мадэрнізацыяй спальнага корпуса БДТУ. Для Міністэрства аховы здароўя зроблены праект цэпловай мадэрнізацыі корпуса № 9 дзяржаўнай установы

Як і праектаваннем такіх параўнальна невялікіх, але надзвычай важных аб'ектаў, як артэрыяльныя свідраванні. У той час, калі мы наведвалі інстытут, тут у рабоце было некалькі такіх аб'ектаў, адзін з іх — у вёсцы Пяршаі Валожынскага раёна. А таксама праект лазні ў вёсцы Томкавічы. А гэта яшчэ адзін кірунак дзейнасці.

Ужо вельмі даўно тут працуюць і з праектамі жыллёвых забудов. Цяпер, напрыклад, распрацоўваюць праекты шматпавярховых дамоў у Валожыне (на 60 кватэр) і ў Дзяржынскім — на 80 кватэр. А ў Маладзечне працуюць над праектамі новых жылых мікрараёнаў, пра якія тут ужо было сказана, таксама — над праектам гандлёвага цэнтру «Карона», дзе будзе самае сучаснае абсталяванне.

Есць у скарбонцы «Будпраекта» і Дом культуры ў пасёлку Чысцы, дэталёвая планіроўка раёнаў у Вілейцы, Дзяржынску, Фаніпалі, генеральны план пасёлка Ратамка ў

170 чалавек і з даволі вялікай колькасці аддзелаў. Сёння ў «Будпраекце» існуюць архітэктурны аддзел, аддзел генплана, канструктарскі аддзел, каардынацыйны, аддзел водаабеспячэння і каналізацыі, ацяплення і вентыляцыі, каштарысны, аддзел геадэзістаў, электратэхнічны і тэхналагічны аддзелы, аддзел экалогіі, некаторыя іншыя. Кожны з іх — адначасова і частка складанага, адмыслова адладжанага механізма інстытута, і самастойна працоўнага, творчага аддзела, якая, выконваючы сваю асабістую справу, працуе на справу агульную.

Што ж, зазірнем у некаторыя з гэтых падраздзяленняў, пагутарым з людзьмі, якія тут працуюць, убацьм частку іх работы. Пачалі мы з аддзела генеральнага планавання, які

Сярод праектаў, над якімі закрытае акцыянернае таварыства працуе сёння — два фізкультурна-адраўленчыя комплексы ў Валожыне і Чэрвені. І той, і другі комплексы будучы складацца з трох блокаў: лазні-саўны, басейна на чатыры дарожкі па 25 метраў (плюс маленькі басейн 5 на 8 метраў для дзяцей) і спартыўнай залы з трыбунамі на 200 месцаў. Зразумела, гэтыя комплексы — не ідэнтчныя браты, у кожнага сваё разначак. Розныя фасады, розныя ўваходныя групы. Тут будзе шмат вітражоў, што, без сумнення, упрыгожыць гэтыя збудаванні.

сваімі супрацоўнікамі». — гаворыць начальнік аддзела. Прычым, заўважу, нарадзіцца трэба жанчынай. З дванаціці чалавек, якія тут працуюць, няма ніводнага мужчыны. Для такой карпатлівай работы, як у гэтым падраздзяленні «Будпраекта», відаць, неабходныя асабліва жаночая ўважлівасць, дакладнасць, чярпенне, уседлівасць і скрупулёзнасць. А яшчэ важна ўяўляць сабе ўвесь будаўнічы працэс ад пачатку да канца. Спалучаць настолькі разнапланаваныя якасці не кожнаму чалавеку пад сілу. У жанчыну з каштарыскага аддзела ЗАТ «Будпраект» гэта атрымліваецца

бліскачу. У іх і праўда прызванне да сваёй прафесіі.

Пра тое, што ў арганізацыі працуе нямала маладых спецыялістаў, гаварыла і яе дырэктар Вольга Вялічка. Так, у канструктарскім аддзеле летам чакаюць некалькі чалавек з Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта. «У асноўным тыя, хто прыходзяць да нас на практыку, у нас і працаваць застаюцца», — падкрэсліла Вольга Рыгораўна. І чаму б не застацца? Зарплата прываблівае, жыллёвае запячатка дапамагае вырашыць. Не так даўно «Будпраект» набыў для супрацоўнікаў кватэры і тры блокi ў суседнім інтэрнаце. Раней таксама пабудавалі для сваіх супрацоўнікаў некалькі аднапакатковых і трохпакатковых кватэр. Прычым у выпадку з інтэрнатам і рамонт, і мабіль, і халадзільнікі — за кошт арганізацыі. А яшчэ тут маецца магчымасць бесплатна наведваць заняткі па англійскай мове, фітнес, масажны кабінет, басейн. Па словах дырэктара, ёсць намер адкрыць калі-небудзь уласную трэнажорную залу, а таксама медыцынскі кабінет. Зразумела, што такія ўмовы прывабліваюць. Ну і магчымасць цалкам рэалізаваць свой творчы патэнцыял, зразумела. Гэта, думаю, на першым месцы.

Але працягнем падарожжа па аддзелах інстытута. Цяпер на нашым шляху — аддзел абследавання тэхнічнага стану будынкаў і пабудов. Да таго, як прыступіць да рэканструкцыі будынка, неабходна правесці яго дакладныя замеры, вызначыць апорныя магчымасці ўважлівасць, перакрыжці і гэтак далей. Задачы, якія вырашае гэты аддзел, нам тлумачыць яго начальнік Аляксандр Малевіч. Так-так, чалавек з надзвычай «мастацкім» прозвішчам. Памятаеце славыты «Чорны квадрат» Казіміра Малевіча? Ціжка мастака з «Будпраекта» карцін не стварае, прынамсі на рабоце; у яго сваім інстытуце ён і яго падначаленыя выконваюць вельмі адказныя і складаныя задачы.

— Мы пачынаем работы па рэканструкцыі будынкаў, — расказвае Аляксандр Іванавіч, — і ад нас, ад нашых разлікаў і высноў шмат што залежыць. Хачу ў «Будпраекце» ад кожнага залежыць многае. Работа такая.

Наступны аддзел, у які нам удаецца зазірнуць — аддзел пажарнай аўтаматыкі і слаботокавых сетак. Тут нас сустрэае начальнік гэтага падраздзялення Міраслаў Тарговіч.

— Запракуем усё, што пажадаеце, — жартаўліва вітае ён нас. Праўда, гэты жарт не вельмі жартам назавеш. Займаюцца тут, сапраўды, многім: ахоўнай сігналізацыяй, сувяззю, радыё, тэлебачаннем, дамафонамі, вентыляцыяй, аўтаматыкай кацельняў і шмат чым яшчэ. Калі працоўны ваец з чалавечым арганізмам, то гэта падраздзяленне займаецца «нервовай сістэмай» любога будынка. У аддзеле маюцца лічынні сродкаў і сістэм аховы (за выключэннем сродкаў аховы індывідуальнага карыстання). Па словах спецыялістаў, у Маладзечне такая ёсць толькі ў іх інстытуце ды ў Дняпроўскай аховы, што цалкам зразумела. «Калі толькі апошнім часам хто такую лічынню не набыў», — дадаюць нашы суразмоўцы.

Дарчы, у «Будпраекта» ёсць лічынні на ажыццяўленне наступных відаў дзейнасці:

— на права ажыццяўлення дзейнасці па забеспячэнні пажарнай бяспекі (выдадзена Міністэрствам па надзвычайных сітуацыях);

— на права ажыццяўлення геадэзічнай і картаграфічнай дзейнасці (выдадзена Дзяржаўным камітэтам па маёмасці Рэспублікі Беларусь);

— на права ажыццяўлення дзейнасці «Праектаванне і будаўніцтва будынкаў і пабудов I і II узроўня адказнасці і правядзенне інжынерных пошукаў для гэтых мэт» (выдадзена Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва).

Да таго ж не так даўно закрытае акцыянернае таварыства атрымала сертыфікат якасці СТБ ІСО 9001-2001. А значыць, тут яшчэ больш атцымізіруюцца працэсы праектавання, павышаецца якасць работ. Ды і заказы выконваюцца хутчэй, хоць і раней з іх выкананнем ніколі не марудзілі.

Зайшлі мы ў той дзень і ў аддзел камплектацыі і выпуску. Тут апошні этап перад тым, як гатовы праект трапіць у рукі заказчыка. Убачылі ў гэтым аддзеле тры і н жы н е р н я машыны, адну з якіх — сучасную, высокатэхналагічную — інстытут набыў параўнальна нядаўна. Гэтыя машыны неабходны для друку і размяшчэння чарцяжоў. Прычым побач з сучаснымі чарцяжнікамі тэхнікі стаіць старая інжынерная машына, якая на іх фоне выглядае даволі дзіўна: для работ на ёй неабходна было выкарыстоўваць вельзінныя папярковыя рулоны, а сама машына прыкрыта чорнымі шторкамі.

Такі «музейны экспанат» асабліва ўравае ў параўнанні з сучаснымі машынамі. Ды і камп'ютарныя праграмы ў таварыстве пастаянна абнаўляюцца. Памятаеце адзін з прычынаў кіраўніка арганізацыі Вольгі Вялічкі: іці ў нагу з часам, выкарыстоўваць новыя сучасныя тэхніку і тэхналогіі. У інстытуце гэты прычыны, які і іншыя, выконваюцца бездакорна.

І хоць у той дзень нам не ўдалося ўбачыць з экалагам (яна была на выездзе), не сказаць некалькі слоў пра гэтага спецыяліста было б няправільна. Сучаснае будаўніцтва немалыме без папярэдняй работы

экалага. Таму ў «Будпраекце» вырашылі, што без такога супрацоўніка абыйсціся нельга. Тут нават два экалагі, толькі на дзядзены момант адна з жанчына знаходзіцца ў водпуску па доглядзе маленькага дзіцяці. А наўянасьце экалагаў у ЗАТ — таксама адзін з выдатных паказчыкаў імкнення прадпрыемства працаваць з максімальнай эфектыўнасцю, з максімальнай аздачай.

Тое ж самае можна сказаць і пра пастаянны настрой калектыву на павышэнне кваліфікацыі, на знаёмства з апошнімі навінкамі міжнароднай архітэктурнай, дызайнерскай, канструктарскай, інжынернай думкі, на знаёмства з найноўшымі будаўнічымі матэрыяламі, што з'яўляюцца на сучасным рынку. Дырэктар закрытага акцыянернага таварыства і сама пастаянна наведвае спецыялізаваныя выставы па ўсім свеце, і сваім супрацоўнікам прадастаўляе такія магчымасці. Так, наш ужо, можна сказаць, даўні знаёмы Андрэй Гладкі, намеснік галоўнага архітэктара, ездзіў ад інстытута ў Венецыю і Парыж. Асабліва, кажам, яго ўразіла Эйфелева вежа. Вялікая рэзніца — бачыць архітэктурны шэдэўр на фотаздымку і на ўласныя вочы.

Супрацоўнікі «Будпраекта» пастаянна наведваюць як замежныя, так і айчыныя спецыялізаваныя выставы. У той дзень, калі мы былі на маладзечанскім ЗАТ, палова супрацоўнікаў аднаго з аддзелаў была ў Мінску на выставе «Ландшафтны дызайн». Другая палова аддзела збіралася на выставу ў наступны дзень. А з часам, як мы даведліся, «Будпраект», магчыма, і сам будзе прымаць удзел у падобных мерапрыемствах. Паказаць інстытуту, як вы, уплунены, ужо пераканаліся, ёсць што.

Марына ХІДЖАЗ, Алена ДАУЖАНОК, Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

УНП 600078283

Будынак гасцініцы «Нарач» пасля рэканструкцыі.

Начальнік аддзела генплана Вольга СЫРАКВАШ (першая злева) і супрацоўнікі аддзела Данііл САМАЛЬ, Валяціна БАЧУРЫНА, Мікіта КІРЫЛІЧУК, Васіль ШЫЛПА, Марыя ГАРДЗЕЙ.

Мінскім раёне, капітальны рамонт з мадэрнізацыяй другога і трэцяга паверху адміністрацыйнага будынка ААТ «БПС-банк» з частковай заменай вонкавых інжынерных сетак, праект дома-інтэрната ў Чэрвені і шмат чаго яшчэ. Скарбонка ЗАТ «Будпраект» незвычайна багатая і пастаянна папаўняецца. «Калі з душой ставіцца да сваёй працы, то ўсё атываецца, як належыць. Прычым у дадзеным работніку за крыстага акцыянернага таварыства «Будпраект» гэтае свядаржэнне можна аднесці літаральна да ўсіх праектаў...», — пісала наша газета гадзі два ці тры тата. Тое ж самае можна з чыстым сэрцам сказаць пра арганізацыю і зараз. Час ідзе, а якасць і добрасумленнасць «Будпраекта» застаюцца.

Кадры вырашаюць усё, тэхніка дапамагае

«Будынкi павiнны быць добрымі суседзямi для чалавека», — сказаў некалі вядомы архітэктар Пол Тайры. Менавіта такія будынкi, жывыя раёны, культурна-асветніцкія ўстановы і ўстановы аховы здароўя, іншыя аб'екты ўзводзяцца або рэканструюцца на праектах маладзечанскага інстытута. Працэс выпуску іх у вялікі свет — справа клопатная, патрабуе дакладнай зладжанай працы ўсяго калектыву, які складаецца на гэты момант са

ўзначальнае незвычайны кіраўнік — Вольга Уладзіміраўна Сыракваш. «Будпраект» — яе адзінае месца работы, а працуе яна тут з 1974 года, пачынала кар'ерам. Была ў той час такая пасада. Ну, а чым займаецца аддзел, зразумела з яго назвы — планаваннем.

Адным з першых на нашым экскурсіўным шляху трапілі каштарысны аддзел, хоць ён і бярэцца за работу па праекце адным з апошніх, адсюль паперы трапляюць ужо ў аддзел выпуску. Начальнік аддзела Надзея Гапоненка тлумачыць, што тут выконваецца разлікова-каштарысная дакументацыя па ўсіх праектах інстытута.

Архітэктары ЗАТ «Будпраект» захоўвае шмат дакументаў, але папка, якую на гэтым фотаздымку трымае загадчыца Надзея ЯРМАЛІНСКАЯ — асабліва. Сюды ўжо не першы год падчытваюць матэрыялы, апублікаваныя рознымі перыядычнымі выданнямі — усё яны распаўваюць аб працоўнай дзейнасці праекціроўшчыкаў. На аснове гэтага тут плануюць стварыць друкаваны летпіс жыцця калектыву.

Історыя ЗАО «СТРОЙПРОЕКТ» в периодической печати.

Басейн з водагрэлячэбнік санаторыя «Спадарожнік».

У памяшканне, дзе стаяць інжынерныя машыны, многія распрацоўкі паступаюць па каналах камп'ютарных сетак. Тут чарцяжы і эскізы друкуюць на паперы ў патрэбных фарматах. Гэтае складанае абсталяванне даручана Кацярыне ХАРАШЭВІЧ.

У памяшканне, дзе стаяць інжынерныя машыны, многія распрацоўкі паступаюць па каналах камп'ютарных сетак. Тут чарцяжы і эскізы друкуюць на паперы ў патрэбных фарматах. Гэтае складанае абсталяванне даручана Кацярыне ХАРАШЭВІЧ.

Начальнік аддзела пажарнай аўтаматыкі і сетак слабых токаў Міраслаў ТАРГОВІЧ разам з інжынерамі Інсай БІЧ і Віталем ШЫЛ'КО прымалі ўдзел у многіх распрацоўках.

ЗАТ «БУДПРАЕКТ»
222310, горад Маладзечна, вуліца Галіцкага, 8
Тэл. (+375 176) 75 49 42. Тэл./факс (+375 176) 75 48 45
e-mail: stroiproekt@tut.by

КЛАСТАРЫ ПА-МАЛАДЗЕЧАНСКУ...

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)
Кластар толькі на стадыі фарміравання, аднак ужо сёння вышэйзаваныя прадпрыемствы выпускаюць інавацыйныя прадукты: энергазберагальныя і святлодзёідныя святлы, экватуры, экватуры, устаноўкі для выбару брыкету і саломы і апліка, сістэмы «Энергазберагальны пад'езд», навігацыйныя тэрміналы для кантролю транспарту, беспілотныя лятальныя апараты, сучасныя электронныя лічылныя вады, газу, каналізацыі, сучасныя шклопакеты, зборныя будынкі. Апроч таго, у горадзе ёсць велізарныя — больш за 100 тысяч квадратных метраў — вытворчыя плошчы, якія пустыя. Іх можна

выкарыстаць для далейшага развіцця малых прадпрыемстваў.
Аб'яднанне ў кластар дазваляе скаантрываць сілы на энергазберажэнні і алігэнтнаўнай энергетыцы, прыцягнуць навуку да новых распрацовак, стварыць новыя вытворчыя і працоўныя месцы на плошчах, якія існуюць, заахоўваюць замежныя інвестары і стварыць сучасныя прадпрыемствы ў галіне энергазберажэння, аб'яднаць вытворцаў і пастаўшчыкоў, з'яўдаць моладзь (бізнэс-інкубатары), навуку, вытворчасць і збыт, налагодзіць партнёрства дзяржавы і прыватнага бізнэсу.
— Што канкрэтна Маладзечна і краіна ў цэлым атрымаюць ад дзейнасці згаданага кластара?
— Кластар забяспечыць дына-

мічнае развіццё рэгіёна ў стратэгічна важным кірунку — энергазберажэнні. Прадпрыемствы-партнёры атрымаюць істотную падтрымку за кошт заказу кластара. Горад і вобласць атрымаюць навукова-тэхнічны цэнтр рэгіянальнага развіцця, што стануць адаб'ецца на расце дабрабыту жыхароў. У краіны і замежных партнёраў з'явіцца новы досвед у галіне сучасных метадаў рэгіянальнага развіцця і кіравання.
Сусветная практыка паказвае, што вузкая спецыялізацыя памножаная на тэрытарыяльна канцэнтраваную і комплексную падыход, даюць станоўчы эканамічны эффект. Праз 2-3 гады розніца ў тэмпах і глыбінні развіцця паміж прадпрыемствамі, якія ўваходзяць у кластар, і тымі, што не ўваходзяць, складае 1,3-1,5 разоў (на карысць кластара). Па выліках рахунку, індустрыяльныя паркі варта было б стварыць у кожным рэгіёне нашай краіны, з да-

лейшым пераходам лепшых з іх на кластарны шлях развіцця, — тады мы зможам атрымаць паскоранае развіццё інавацыйнай вытворчасці і падтрымаць дробны і сярэдні бізнэс.
І яшчэ, на жаль, у нашай краіне да гэтага часу стаўленне да малага бізнэсу — як з боку насельніцтва, так і з боку мясцовых улад — не заўсёды дабрабыту жыхароў. У краіны і замежных партнёраў з'явіцца новы досвед у галіне сучасных метадаў рэгіянальнага развіцця і кіравання.
Сусветная практыка паказвае, што вузкая спецыялізацыя памножаная на тэрытарыяльна канцэнтраваную і комплексную падыход, даюць станоўчы эканамічны эффект. Праз 2-3 гады розніца ў тэмпах і глыбінні развіцця паміж прадпрыемствамі, якія ўваходзяць у кластар, і тымі, што не ўваходзяць, складае 1,3-1,5 разоў (на карысць кластара). Па выліках рахунку, індустрыяльныя паркі варта было б стварыць у кожным рэгіёне нашай краіны, з да-

— мастакоў, пісьменнікаў, навукоўцаў і проста энтузіястаў, людзей неабыхавых да сваёй гісторыі.
Праекты маюць велізарны турыстычны патэнцыял, таму мы рэалізуем іх у межах маштабнага інфармацыйна-турыстычнага кластара, які ствараем паралельна. Уявіце: сёння ў Залессе ў суботні дзень з добрым надвор'ем проста паглядзець характнае. А аб'яднанне дробных прадпрыемстваў у адну схему дазволіць ім мець большую вагу і законным чынам лабіраваць свае групавыя інтарэсы.
— Раскажыце, калі ласка, пра другі кластар, што ствараецца ў Маладзечне. Ён, калі не памылочна, мае зусім нечаканую — культурна-гістарычную — скіраванасць.
— Так і ёсць. Дадам, што для рэалізацыі праекта быў распрацаваны ўнікальны стратэгічны план. Нічога падобнага вы на тэрыторыі СНД і Усходняй Еўропы не знайдзеце. Аналагі могуць пахавацца толькі некалькі найбольш развітых краін свету кшталту ЗША, Францыі, Швецыі.
Культуру традыцыйна ўспрымаюць як «паглынальнік» грошай, аднак пры кластарным падыходзе культура становіцца сродкам развіцця эканомікі, паколькі кластар злучае ў адно цэлае культурна-гістарычны і бізнэс-праекты.
На працягу апошніх трох гадоў аматары і прыхільнікі творчасці Міхаіла Клеафаса Агінскага займаюцца рэалізацыяй праектаў па адраджэнні і папулярызацыі спадчыны роду Агінскіх. Нагадаю, што Міхаіл Клеафас — адзін з самых вядомых у свеце людзей, якія некалі жылі на Маладзечаншчыне. Гэтыя праекты могуць стаць візіткай Беларусі на міжнароднай арэне, бо Агінскага ведаюць і любяць і ў Францыі (дзе жыў яго сябра), і ў Англіі (дзе жыў яго нашчадак), і ў Італіі (дзе ён пахаваны). Агінскі — знакавая фігура ў гісторыі Расіі, Літвы і Польшчы. Усе вышэйзаваныя краіны прызнаюць значнасць Беларусі ў духоўнай і творчай спадчыне Агінскага і маюць жаданне з намі супрацоўнічаць.
Дарэчы ўжо далучыліся гісторыка-краязнаўчы музей горада Сморгоні (у Сморгонскім раёне меціца Залессе, дзе была сядзіба Агінскага, празваная яго сучаснікамі «Паўночнымі Афінамі»), Маладзечанскі дзяржаўны музычны каледж імя М.К. Агінскага, Мінскі сталічны саюз прадпрыемстваў і працадаўцаў, а таксама шмат (каля сотні) творчых асоб

Водар ХЛЕБА СМАК НЯСВІЖА

Смак можа быць розным. Некага ўражае хлеб, выпечаны на капусным лісце, іншым больш даспадобы традыцыйныя «цагляні» — менавіта нясвіжскія, з добрага спалучэння пшанічнай і жытняй мукі. Ёсць аматары на хлеб з пасыпкам. Нехта не уявіць сніданак без свежай булчакі альбо добрага бутэрброда, іншы любіць піць гарбаты з пернікамі. А якое свята без мясцовых тортаў, што робяцца на аснове раслінных выршчоў? У ажо калі ўзгадаць пра нясвіжскія каравы, які больш нагадаваць творы мастацтва, дык яны нават у Фінляндыю ездзілі.

Дырэктар Алена КРАУЧНЯ.

Усяго ж на Нясвіжскім хлебавадзеле, філіяле РУП «Барысаўхлебпрам», сёння вырабляецца каля 60 найменняў булчавых вырабаў і 20 кандагарскіх. Сярод іх хлеба чарневыя, фармавыя; здобныя вырабы, бісквіты, рулеты, пірожныя... Пры стварэнні духмянай прадукцыі на заводзе

напрыклад, у выглядзе Слудкай брамы.
На хлебабулчавыя вырабы Нясвіжскага хлебавадзела звернуць увагу людзі, якія клопацца пра сваё здароўе. Тут вырабляецца натуральная прадукцыя.
Сёння выкарыстанне спецыяльных хімічных разрыхляльнікаў дае пэўныя перавагі, тады прадукцыя мае большыя тэрміны захоўвання. Але ў Нясвіжы хлебавыя імікнуды выкарыстоўваюць мінімальна. Дырэктар Нясвіжскага хлебавадзела Алена Краучня заўважае:
— Мы стараемся не адыходзіць ад таго, каго наша прадукцыя была натуральнай. Дабіцца гэтага можна зменшэннем тэхналогіі і прымяненнем пэўных спалучэнняў сыравіны. Таксама мы не робім прадукцыю «з водарам» нечага, а выкарыстоўваем натуральныя спецыі.
Нясвіжскі хлеб можна паракамендаваць і людзям з пэўнымі захворваннямі. Напрыклад, тут ёсць прадукцыя для дыябетыкаў, вылякаюцца дзёўныя хлеба-булчавыя вырабы, так званая ўзабага-

Інжынер-тэхнолаг Іна МІЦКЕВІЧ з гонарам дэманструе прыгожы і смачны караван.

Імя Міхаіла Клеафаса Агінскага — гэта сусветна раскручаны брэнд, пад які мы збіраемся падвесці адпаведную турыстычную базу. Мяркуючы стварыць сваю турфірму, якая будзе спецыялізавацца выключна на рэгуляванні турыстычных патокаў па месцах, звязаных з імем Агінскага (толькі ў Беларусі такіх месцаў за 30), арганізаваць выпуск тэматычнай сувенірай прадукцыі (цукерка, духоў, статуэтка, музычны дыскаў), здзейсніць для гэтага маладзечанскія прыватныя прадпрыемствы, стварыць у Маладзечне турыстычны зааўляльны комплекс, музей замкавай культуры і г.д.

Сярод рэцэптур, распрацаваных у Нясвіжы, — хлеб з грудзінкай. Ідэя па стварэнні падобных хлебаў падхпілі іншыя заводы рэспублікі.
Сёння, калі Нясвіж стаў культурнай сталіцай, тут распрацоўваецца новая прадукцыя, на якую, безумоўна, звернуць увагу госці горада. Чаму б не прывесці дамоў з Нясвіжы салодкі падарунак? Новыя мучныя прысмакі, над якімі зараз чаруюць на хлебавадзеле, упрыгожаны радзіваўскім вензелем. Заварныя мядовыя каржы з натуральнымі прасліткамі, з белаў ці карычневай шакаладнай глазурай турысты, якія прывозяць у аўтобусе, могуць смела браць з сабой у дарогу. Таксама сярод заду маладзечанскага — зрабіць хлеб з насечкамі,

Больш за тое, мы збіраемся арганізаваць міжнародны пленары, прысвечаныя памяці Міхаіла Клеафаса Агінскага, заснаваць міжнародны музычны фестываль, які на чарзе будзе праводзіцца ў Беларусі (Маладзечна), Польшчы, Літвы і Расіі, і міжнародны літаратурны конкурс з уручэннем праміі Агінскага. Усе пералічанае вышэй дапаможа скаантрываць вакол імені Агінскага светую творчую эліту (мастакоў, музыкантаў, пісьменнікаў) і палітыку ўнесць гэтай славаўтай асабы ў сучасную культуру. Праект мае велізарны міжнародны патэнцыял. Цяпер мы актыўна супрацоўнічаем з Літвой, Польшчай, Вялікабрытаніяй.
Яшчэ раз падкрэслію: у інфармацыйна-турыстычным кластары мы аб'ядноўваем культуру, навуку, гісторыю і бізнэс для дасягнення адной агульнай мэты — стаць лепшай арганізацыяй у свеце па адраджэнні і выкарыстанні спадчыны дынастыі Агінскіх. Да ўдзелу ў нашым кластары (прамым ці ўскосным) мы збіраемся стварыць ці прыцягнуць каля 50 фірмаў як дзяржаўнага, так і прыватнага сектара. Уласным прыкладам мы дакажам, што шанаванне сваёй гісторыі і культуры можа прывесці не толькі эмацыянальнае задавальненне, але і спрыяць стварэнню новых працоўных месцаў, прывесці даход і вывесці нашу краіну на новы ўзровень на міжнароднай арэне.

Хлеб — масавы прадукт, і пры яго прыгатаванні выкарыстоўваецца ёдваная соль.
Замежным газсам, што завітаюць у Нясвіж, напэўна, горад запамінаць і смакам хлеба. Беларускае духмянай прадукцыі, годна працуе з хлебам, прычым вырабляе такія віды хлеба, якіх у іншых краінах не купіш. Варта ўзгадаць пра беларускія заварныя хлеба. Не дзіва, што сёння замежныя госці звязуць з нашай краінай не толькі каравы, але і хлеб. А ў ім, між іншым, схаваны не толькі смак, але і цэльнасць. Цэльнасць чалавечых рук — практычна кожны бохан хлеба ад замесу да ўкладкі праходзіць праз рукі чалавека. Цэльнасць думак. «Мы імкнемся стварыць прадукцыю, якая б задавала лубога пакупніка, — заўважае вядучы інжынер-тэхнолаг Яніна Ціхонка. — І каб гэтая прадукцыя была якаснай і смачнай. Каб людзі елі наш хлеб і згадвалі нас добрым словам».

Інга МІНДАЛЁВА, Маладзечанскі р-н.

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ, Алена ДАУЖАНОК, Марыя ЖЫЛІНСКАЯ (фота), УНП 600031240

МЕРКАВАННЕ ЭНТУЗІЯСТА:

Дырэктар Маладзечанскага дзяржаўнага музычнага каледжа імя М.К. Агінскага, заслужаны дзеяч культуры Рэспублікі Беларусь Рыгор САРОКА:

— Як правіла, калі гавораць пра Агінскага, адразу ўзгадваюць яго маейнтак у Залессі, што недалёка ад Маладзечна. Аднак трэба адзначыць, што сам горад Маладзечна меў куды большае значэнне для роду Агінскіх, бо гэтая сям'я валодала Маладзечанскім замкам больш за 120 гадоў!
Для многіх Міхаіл Клеафас вядомы як аўтар знакамітага паланеза «Развітанне з Радзімай», але на яго творчым рахунку ёсць і іншыя цудоўныя творы: фартэп'яныя п'есы, паланезы, мазуркі, маршы, менуэты, вальсы, раманы. Міхаіл Клеафас Агінскі быў не толькі кампазітарам, але і палітыкам, дыпламатам, рэвалюцыянерам. Многае пра яго жыццё ўжо вядома, аднак шмат засталася і «белых плям».

Не так даўно Масква перадала Беларусі архівы Агінскага. А гэта б тысяч адзінак яшчэ не цалкам даследаваных матэрыялаў. Па меры іх вывучэння выяўляюцца новыя цікавыя факты з жыцця самога Агінскага і яго сям'і. У прыватнасці, ёсць версія, што на тэрыторыі былога Бернардзінскага манастыра, дзе сёння стаіць Маладзечанскі станкабудуўнічы завод, знаходзіцца магільня чатырох прадстаўнікоў роду Агінскіх.
У межах праекта мы збіраемся аднавіць у Маладзечне на месцы замчышка Усе палцы, маейнткі і замкі, якія некалі валодалі Агінскія па ўсім свеце, адбудзем мініяцюрыныя копіі кожнага аб'екта. Гэта будзе своеасаблівы музей замкавай культуры. Задум шмат.
Увогуле, нашы маладзечанскія мясціны насычаны гісторыяй. Тут бывалі Карл XII, Напалеон Банапарт, Кутузаў і іншыя вядомыя людзі. На такім выдатным гістарычным матэрыяле трэба развіваць турызм. Тым больш што сам горад Маладзечна пасля леташніх рэспубліканскіх «Дахынак» набыў сапраўды еўрапейскі лоск і людзям прыемна сюды прывязджаць.

Запрашаем усіх ахвотных далучыцца да гэтых праектаў. Падробязніцца — на сайце www.oginsky.stsby.com.

Герб Агінскіх.

Сучасны выгляд сядзібы.

Сядзіба Агінскіх на малюнку Л. Ходзькі.

Аб'яднаўшы культуру, навуку, гісторыю і бізнэс, у Маладзечне ствараць лепшую ў свеце арганізацыю па адраджэнні спадчыны дынастыі Агінскіх.

Сучасны выгляд сядзібы.

САКРЭТЫ ЎТУЛЬНАГА АДПАЧЫНКУ АД КАМПАНІІ «КОРСАК»

Мы ўсе імкнемся свой дом зрабіць такім, каб туды прыемна было вяртацца. Мы падбіраем «начынку» пад свой густ і запатрабаванні. І, як правіла, адбавляць жытло пачынаем з мяккай мэблі. Яна — і яркі акцэнт нашага інтэр'ера, і ўніверсальная рэч, якая не тое што надае ўтульнасць пакою, а менавіта «адказвае» за наш камфорт. Нават медыкі заўважаюць, што для чалавека натуральныя два станы: першы — калі ён рухаецца, а другі — калі ляжыць. Таму і мяккую мэблю мы выбіраем, безумоўна, з думкамі аб адпачынку. Толькі калі аднаму чалавеку канана патрэбна проста для таго, каб уладкавацца і расслабіцца, а другому — гэта яшчэ і спальнае месца. Тут і варта задумацца пра тое, якую мэблю набываць. Так, некаторыя мадэлі больш падыходзяць для тых, хто абстаўляе гасцініцу з разлікам, што канана будзе раскладвацца хіба што раз на паўгода для гасцей, а на іншых чалавеку будзе камфортна спаць, і, напэўна, ён задумаецца і пра тое, каб у такой мадэлі былі ўмяшчальныя нішы для бялізны.

Дырэктар Вячаслаў КОРСАК.

Кампанія «Корсак-ВВ» ярка і імкнучыся прапанаваць пакупнікам разнастайныя мадэлі. Тут вырабляюцца наборы мяккай мэблі, куткавыя канавы, крэслы, куштыкі, кухонныя канавы. Акрамя таго, прадпрыемства займаецца корпуснай мэбляй, «Корсак-ВВ» прапануе наборы для кухні і камп'ютарныя сталы. Што ж тычыцца абстаўленні гасцінай, то ў фірмовых крамах кампаніі «Корсак-ВВ» абавязкова дапамогуць падбраць менавіта вашу мэблю. Можна, вам больш падабаюцца прамыя формы? Вы абстаўляеце гасцініцу ў класічным стылі альбо шукаеце для яе пэўныя арыгінальныя «дэталі»? Магчыма, вы шукаеце кампактныя варыянт, ці, наадварот, вам трэба запоўніць вялікую прастору? Сёння «Корсак» вырабляе ў тым ліку і модульныя сістэмы (мадэль «Адзон»), што даюць магчымасць камплектаваць мэблю з асобных элементаў. У вас ёсць задума ператварыць сваю залу ва ўтульны хатні кінэатэр? Вы можаце па перыметры абстаў-

влякі пакой, стварыць каналу розных формаў і памераў, прычым кожны блок у такой сістэме з'яўляецца перасоўным і пры жаданні няўжажа памяншае яго канфігурацыю. Хочаце — выкарыстоўваеце асобныя блокі, альбо, калі чакаеце вялікую колькасць гасцей, састаўляеце іх разам. Такая мэблю задаволіць аматараў перастановак — бо яе можна размяшчаць у розных кутках пакоя, пераносіць падлакатнікі. Зручнасць, універсальнасць і шматфункцыянальнасць гэтай мадэлі ўжо ацанілі пакупнікі, і сёння гэтая мадэль адна з тых, што найлепш прадаецца.

Сярод лідараў — куткавая канана «Неапаль». Пакупнікоў прывабляе не толькі дызайн гэтай мадэлі (прамыя формы, элегантнасць прапорцыяў), але і яе функцыянальнасць. Гэтая кананапаля мае кампактныя памеры, падыходзіць для штодзённага выкарыстання, мае ўтульнае спальнае месца, дзве ўмяшчальныя нішы для бялізны, механізм трансфармацыі «еўракінага» гарантуе камфорт і надзейнасць у эксплуатацыі. Акрамя таго, аматары «кананпаля» адпачынуць ацэняць тое, што мадэль мае паліцы, на якія можна пакласці кніжкі альбо пульт ад тэлевізара. Павышаны попыт і на куткавы набор «Ксенія». Безумоўна, вы спыніце на ёй выбар, калі любіце арыгінальныя формы і яркія колеры. Канана зручная ў эксплуатацыі, мае просты і даўгажывучы механізм трансфармацыі «кінага».

— Мы працуем у сярэднім сегменце і вышэй сярэдняга, — расказвае дырэктар кампаніі Вячаслаў КОРСАК. — Для нас важна даць пакупніку магчымасць выбару, таму і займаем тым, каб асартымент быў шырокім, пастаянна з'яўляліся новыя мадэлі. Шчыруём над дызайнам, шукаем новыя тканіны. У любым гандлёвым пункце, дзе маецца наша прадукцыя, пакупнік можа выбраць яе мадэль мэблі, так і расфарбоўку, тканіну. Часам вытворчасць мэблі менавіта пад заказ кліентаў дахо-

дзіць да 95 працэнтаў. Між іншым, кошт мэблі залежыць ад выбару абыкі. Прычым заўважана, што сёння людзі, што заказваюць у нас мэблю, выбіраюць не самыя танныя тканіны.
— Можна, таму вы не займаецеся вытворчасцю «бюджэтных» мэблі?
— Мы выкарыстоўваем высака якасныя, надзейныя, экалагічна бяспечныя матэрыялы і камплектныя часткі лепшых айчынных і замежных вытворцаў. Часам «бюджэт» саступае не толькі па функцыянальных характарыстыках, гэта можа быць і нялепшая прадукцыя з «экалагічнага» падыходу. Танна — не заўсёды добра: на нечым вытворцы пачынаюць эканоміць, напрыклад, на якасці матэрыялаў Унутраных дэталей, можа быць іншая шчыльнасць паролана, паўшаўнага тэхналогіі.

— А чаму вырашылі заняцца вытворчасцю мэблі, на якую будзе прэтэндаваць не сярэднестатыстычны, а больш «шыры» пакупнік?
— Так, год таму ў нас з'явіўся новы кірунак у вытворчасці — мы пачалі вырабляць мэблю прэміум-класа пад брэндам «Алмаці», часткова яна прадаецца ў нашай фірмовай сетцы, а часткова праз магазіны, якія адпавядаюць гэтай мэбле. Гэтая вытворчасць не разлічана на вялікі аб'ём продажы. Мы вырашылі паспрабаваць сябе і ў гэтым сегменце і прапанаваць мэблю такой жа якасці і дызайну, але па больш прымальным кошце.

Сёння вытворцы мяккай мэблі не толькі імкнучыся падстроіцца пад запатрабаванні пакупніка. Як упэўнены Вячаслаў Вацлававіч, яны павінны і ўплываць на яго густы.

спажываюць такіх праблемаў: любая дэтал будзе ідэальна прысаджанай.
— Падзяліцеся сакрэтамі, як удалося з прыватнай майстэрні перапасці ў прадпрыемства, на якім ужо заняты сотні чалавек? — Цікавімся ў Вячаслава Корска.

Напэўна, усе залежыць ад умення падбраць каманду і расставіць на ключавых месцах разумных, адукаваных і прагрэсіўных людзей. Самастойнасць плюс адказнасць кожнага дае магчымасць развівацца кампаніі. Патрэбна і разумнае стымуляванне работнікаў, прычым як тых, хто адказвае, так і тых, хто стаіць за кожным станком. (Дарчы, сёння сярэдняя зарплата па прадпрыемстве 2 мільёны 900 тысяч. Тут амаль няма цяжкасці кадры. Хіба што прыжываюцца не ўсе новыя людзі — сыходзяць тэй, якія бачаць, што грошы не так ужо і проста зарабляць. — Аўт.).
— Але як падбраць такую каманду?
— Інтуіцыя. Усе тых людзі, што сёння знаходзяцца на ключавых месцах, пачыналі з «азоў»: гэта абшчыны, прадавец, менеджар. Як правіла, не апрадуваўся практыка запрашэння суперспецыялістаў з боку.

Тое што ў «Корсак» сапраўды склаўся каманда, пацвярджаюць і наступныя словы Вячаслава Вацлававіча: «Кожнае прадпрыемства мае свой твар. У нас ёсць сваё бачанне, якой павінна быць мэблю. І калі супрацоўнікі нашай кампаніі збіраюцца, каб абмеркаваць, якія распрацоўваць мадэлі, я лаблю сябе на думцы, што ва ўсіх бачанне ўжо аднолькавае».

Мяккая мэбля «Ксенія».

Прадавец-кансультант фірмовага магазіна Аксана КАРПАЧ.

«Невада».

Тое што ў «Корсак» сапраўды склаўся каманда, пацвярджаюць і наступныя словы Вячаслава Вацлававіча: «Кожнае прадпрыемства мае свой твар. У нас ёсць сваё бачанне, якой павінна быць мэблю. І калі супрацоўнікі нашай кампаніі збіраюцца, каб абмеркаваць, якія распрацоўваць мадэлі, я лаблю сябе на думцы, што ва ўсіх бачанне ўжо аднолькавае».

Тое што ў «Корсак» сапраўды склаўся каманда, пацвярджаюць і наступныя словы Вячаслава Вацлававіча: «Кожнае прадпрыемства мае свой твар. У нас ёсць сваё бачанне, якой павінна быць мэблю. І калі супрацоўнікі нашай кампаніі збіраюцца, каб абмеркаваць, якія распрацоўваць мадэлі, я лаблю сябе на думцы, што ва ўсіх бачанне ўжо аднолькавае».

Тое што ў «Корсак» сапраўды склаўся каманда, пацвярджаюць і наступныя словы Вячаслава Вацлававіча: «Кожнае прадпрыемства мае свой твар. У нас ёсць сваё бачанне, якой павінна быць мэблю. І калі супрацоўнікі нашай кампаніі збіраюцца, каб абмеркаваць, якія распрацоўваць мадэлі, я лаблю сябе на думцы, што ва ўсіх бачанне ўжо аднолькавае».

Тое што ў «Корсак» сапраўды склаўся каманда, пацвярджаюць і наступныя словы Вячаслава Вацлававіча: «Кожнае прадпрыемства мае свой твар. У нас ёсць сваё бачанне, якой павінна быць мэблю. І калі супрацоўнікі нашай кампаніі збіраюцца, каб абмеркаваць, якія распрацоўваць мадэлі, я лаблю сябе на думцы, што ва ўсіх бачанне ўжо аднолькавае».

Тое што ў «Корсак» сапраўды склаўся каманда, пацвярджаюць і наступныя словы Вячаслава Вацлававіча: «Кожнае прадпрыемства мае свой твар. У нас ёсць сваё бачанне, якой павінна быць мэблю. І калі супрацоўнікі нашай кампаніі збіраюцца, каб абмеркаваць, якія распрацоўваць мадэлі, я лаблю сябе на думцы, што ва ўсіх бачанне ўжо аднолькавае».

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ, Алена ДАУЖАНОК, Марыя ЖЫЛІНСКАЯ (фота), УНП 600255292

ПАКУПНІК ВЯРТАЕЦЦА...
Сёння ў прадпрыемства каля 90 партнёраў, якія бярдуць на рэалізацыю прадукцыі «Корсак». Яно мае фірмовыя магазіны ў Нясвіжы, Мінску, Гродне, Брэсце, Магі-

Эканамісты аддзела збыту: Ірына РАДЧАНКА, Юля БАРКОУСКАЯ, Таццяна МІТРАКОВА і Вольга СУДНІК.

Галоўны бухгалтар Ала Міцiana (справа) са сваім калектывам: Аксанай Сай, Аленай Клімух, і Вольгай Кунаш.

лёве, фірмовыя секцыі — у Мінску і Бабруйску. З кастрычніка «Корсак» адкрыў свой гандлёвы дом у Расіі. Дарчы, прамыя пастаўкі мэблі гэтае прадпрыемства робіць у Смаленск, Падмаскоўе і нават у Якуцію, а таксама працуе з Узбекістанам. З выстаў, у якіх удзельнічала ААТ «Корсак-ВВ», яно прывозіла розныя ўзнагароды, прадпрыемства адзначалі за дызайн прадукцыі, за добрыя суднасныя паміж цаной і якасцю...
Мяккую мэблю «Корсак» набылі гасцініцы і санаторыі, напрыклад, неаднаразова яна пастаўлялася ў санаторыі «Радон».
— Мы стварылі спецыяльней бліжэй да пакупніка. У той час, калі абаваліся рубель, мы мелі шмат заказаў. Людзі былі ў паніцы, разарвала абстаноўку нывызначанасць на валютным рынку, і нават у такі час мы давалі гарантыю, што кошту будучы захаваны. Мы выконвалі заказы па старых коштах, пры гэтым неслі страты, бо камплектаваць набываліся з уплук новага курсу, — расказвае Вячаслаў Корсак.
Мы завіталі ў фірмовы магазін «Корсак», што знаходзіцца ў Нясвіжы па вуліцы Ленінскай, 157, і пачулі ад прадаўцаў, што сюды едуць пакупнікі не тое што з Мінскай вобласці, нават і з больш аддаленых куткоў Беларусі. Сваім транспартам кампанія «Корсак-ВВ» ажыццяўляе дастаўку ва ўсе рэгіёны краіны.
— Летас колькасць турыстаў, што наведвалі Нясвіж, вырасла ў два разы, ці паўпывала гэта нейкім чынам на працу крамы? — Цікавімся ў прадаўца-кансультанта Аксаны Карпач.
— Так, развіццё турызму садзейнічае развіццю фірмы. Адчуваецца, што колькасць пакупнікоў расце. Некаторыя людзі, што прывязджаюць у Нясвіж на экскурсію, заходзяць да нас і мюняты з іх пасля вяртання ў якасці пакупніка. Ёсць у нас пастаянныя кліенты. Людзі заказваюць

Першае пагыбленне ў гісторыю 1919: «ПРАЗ ЦЕРНІ ДА ЗОРАК?»

Магчыма, пасля таго, як вы прачытаеце гэты тэкст, не пагодзіцеся з загаловам. Пра якія «зоркі» можна думаць у краіне, спустахоўнай Першай сусветнай і Грамадзянскай войнаў, дзе пачаўся голод і людзі паміраюць ад эпідэміі, дзе разбураны многія прадпрыемствы, у занадта сельскагаспадарка (валубы збор збожжавых скараціўся ў параўнанні з дзевяцімі годамі ваявання). І тым не менш, у падшыўцы «Звязды» за гэты год, нягледзячы на тое, што яна пастаянна піша аб праблемах, я не бачу песімізму. Яе старонкі — гэта не плач аб спакойным, негалоўным мінулым і не надзея на ўяўную светлую будучыню. За радкамі я бачу ўпэўненасць, настаўленне на дзевяці і не надзея, а менавіта веру ў тое, што краіна якая рушыць «праз цёрні да зорак».

І тут я кажу не пра ідэалогію Краіны Саветаў. Працуючы з падшыўкамі, адразу вырашыла «не падавацца агітацыі», адкінуўшы ўсё ідэалагічнае шалупіне. У старых газетах 1919 года тады яшчэ рускамоўнай «Звязды» я шукала толькі факты. А яшчэ я хацела ўлавіць настроі. Настрой часу, настроі гэтага. І ўбачыць Чалавека — не яго ілюстрацыю (у гэтых нумарах яшчэ няма ні фотаздымкаў, ні малюнкаў, і нават заметкі зліваюцца з загаловамі), а яго характар, яго думкі, яго жыццё.

Хлеба!
Менавіта пад такім заглаўком у «Звяздзе» за 17 студзеня 1919 года знаходжу матэрыял Л. Каплана.

«На працягу апошняга месяца хлеб ударажаў утрая і цэны працягваюць расці з пагражальнай хуткасцю... пры неарганізаванасці выдчы хлебага пайка наступіць голод у літаральным сэнсе гэтага слова...»

...пакуль харчовая справа не будзе наладжана, хаця б на тых асновах, каб кожны работнік атрымліваў пэўны паёк, то ўся наша палітычная і культурна-асветніцкая праца не болей як дамок, пабудаваны на пяску. Прыкладам можа служыць, ... што на выбарчым сходзе работнікаў чыгуначнага «перабіваецца злавеснымі крыкамі: «Хлеба!».

«Хлебнае», «харчовае» пытанне пдымаецца ці не ў кожным нумары «Звязды». Аўтары наракаюць і на хлебалекаў, якія, каб перахапіць меку ў канкурэнтаў, імкнуцца скапіць яе па больш высокіх коштах, і на спекулянтаў. Але не хапае не толькі хлеба. Перыядычныя перабой з пастаўкай мяса, шкуру. Нават чаю кожная сям'я можа мець не больш за адзін фунт, астатняе яна павінна здаць. Дровы і тыя выдаюцца ў чэрзе па талонах. Арганізаваная водпуск мыла, але газета папярэджае, што ў першую чаргу яно будзе адпуская бальніцамі і

няя атрады на вакзале ўзмоцнены, набей мішэчнікаў на горад павялічыліся. На Камароўці і па Барысаўскім тракце шодзе можна бачыць чароды мяшчэнікаў па 20-40 чалавек, якія з мяшчэкамі і клункамі ідуць да станцыі Калодзішчы. «Мяшчэчнік» спусташалі і іншыя гарады... Каб хоць неяк палепшыць становішча, перадаецца загад усім заагарадзеным атрадам і харчовым арганізацыям ні пры якіх абставінах не пераходзіць уезоў ў горад прадуктаў і грузаў як агентамі Кампрода, так і прыватнымі асобамі. Прычым парашульнікі такога загада будуць прыраўноўвацца да кантралявальнікаў такога рашэння «Звязда» друкуе ліст чытача, які скардзіцца: «не мог перадаць сваім дзецім, што вучацца ў Мінску і гадаюцца, прадукты цягніком, таму што супрацоўнік чыгункі, стары ўзрэй, адмаўляецца «браць грэх на душу», бо мясцовы рабін пад страхам адлучэння ад сінагогі забараніў вывозіць прадукты з мястэчка, маўляў, самім не хапае...»

Данамога бедным
У гарадах эпідэмія сыпного тыфу. Захады па барацьбе з ёй розныя: уведзены гарачыя сніданкі ў школы, на некаторы час спыняюцца заняткі ў вучылішчах, газета выступае за заклікам, каб людзі павадаліся пры выпадку захворвання. Вырашаецца пытанне па арганізацыі харчавання немаёмнага насельніцтва, сярэд якога распаўсюджана эпідэмія сыпного тыфу. Астатлеваюцца перасоўныя кухні. Для беспрацоўных адкрываюцца чайныя, дзе выдаюцца чай з шукрам і хлемам. Па пасведчаннях, выдадзеных гарадской амбулаторыі ці санітарнымі ўрачамі, хворым выдаюцца пшанічная мука. У Віцебску на час эпідэміі найбольш нештаму насельніцтву дазволена бясплатнае карыстанне лазнямі і мылам. У Баўруйску пачало функцыянаваць бюро па аказанні бясплатнай медыцынскай дапамогі беднаму насельніцтву. Хворыя ўрачы аглядаюць у медпунктах і наведваюцца на даму. Бюро дае запіскі на бясплатнае атрыманне медыкаменту, а хворым выдаюцца ўсе неабходныя прадукты (пшанічная і жытняя мука, малако, мяса, крупы, цукар і г.д.).

29 студзеня газета апісвае, што ўяўляў з сябе Полацк: «Пасля выхату немцаў горад аказаўся форменнай пустыняй. Фабрыкі і заводы разбураны. Машыны вывезены, электрычныя машыны таксама; горад жыў амаль 3 тыдні без усялякага асвятлення; не засталася ніводнага тэлефона; нават медныя ручкі з дзвярэй усюды былі выкручаны».

Тут жа весткі з Барысава, дзе «прапа-наваны працоўных рук, як і ўсюды, значна перавышае попыт на працу»: «Галоўным і паўгалодным людзям (беспрацоўным) ад гэтага ніколі не лягчы, і яны штодзень з'яўляюцца да нас са скаргамі і нават плачам, просячы і патрабуючы працы і хлеба». Дарэчы, у той час данамога па беспрацоўі было вырашана выдаваць не грашыма, а «натурай» — у выглядзе абедаў, сніданкаў і вячэр у сталовых.

У ўёсцы ў гэты час было няслодака. Толькі што вызваленыя губерні, пішуць звяздоўцы, уяўляюць з сябе «спажывальныя мясцовасці, дзе сельскагаспадарка не з'яўляецца кіруючай галіной эканомікі» і «трэба зрабіць многае, каб не адчулася цяжкай рукі голоду».

Меры супраць курэй?
Пад рубрыкай «Чыцілішча» газета друкавала скаргі. Так, людзі заўважалі, што ў мясных радах пры водпуску мяса па бонах гандляр прадавалі яго багата апраўным дамам у любой колькасці і без чаргі. У той час як галоўная бедната прастойвала ў чэргах гадзінамі. 21 лютага «Звязда» змяшчае заметку «Дэманстрацыя нахабнасці»: «У цэнтры горада адрыўся «Гастронамічны магазін»... відэа, на якой буржуазія, у вітрыне з'явілі тлуштыя індкі, гусі, куры, парокі і іншыя ежа, на якую пралетарыям даводзіцца толькі пазіраць, а ўся гэты «гастронамічны тропік у страўнікі ўжормленых буржуа»...»

У гэты час гэтага часу ў Мінску працягвае існаваць «біржа», дзе збіра-

юцца «спекулянты». Збіраюцца амаль адкрыта: да мінакоў даносацца слоўчы: «ост», «царскія», «керанскія» і г.д. Буйныя грашовыя спекулянты сталі асяржымі, аддаюць перавагу рабіць свае значныя аперацыі на даму, рассылаюць па горадзе дробных агентаў».

Атрымліваючы за працу «керанскія», рабочыя могуць купіць за іх значна менш прадуктаў, бо немцы і спекулянты «уста-навалі» асноўным знакам аплаты «царскія» грошы, а «керанскія» лічаць на 20-30 працэнтаў ніжэй. А розніца застаецца ў кішэнях спекулянтаў».

Крэатыў
Хутка 23 лютага. Сёння ў многіх гэтай свята асацыяцыя з анекдотамі пра за-купку шкарпэтак і мужчынскай касметы-кі. Дробна мыслім, таварышы. А ў 1919 годзе да святкавання гэтага дня быў зусім іншы падыход. Напярэдадні свята «Звезда» пісала, што дзея рабіцца, каб ад-святкаваць Дзень Чырвонай Арміі годна: «Для гэтага свята мы хочам напружыць усе нашы сілы, мабілізаваць усіх жывіліцаў, мастакоў, архітэктараў, усіх артыстаў, паэтаў, музыкантаў, літаратараў...»

...калі раней прыляда ішла паўкругам, цяпер яе абарем... няўжо не дадзім но-ваму свята новую вясёлку? Мы не дапусцім дробных упрыгожан-няў, якіх-небудзь нічымных выкрутася-кветчак, банцікаў, анучак. Зараз ва ўсім грандыёзны размах... і такім жа павінны быць упрыгожаны.

Усё павінна быць выканана па адным дакладна прадуманым і строга правед-зеным плане. Кожны рух, кожная сіла, кожны матэрыял павінна дапоўніць адзін аднаго, як крок тысячы салдат... Інакш чым ён будзе адрознівацца ад Дня Незабудак ці Дня Белай арміі? У свята ладзілася маніфестацыя. Пад гэты шматлікі аркестраў з вялікай колькасцю чырвоных сцягоў па горадзе прайшлі войскі ўсіх родаў зброі, а такса-ма партыйныя і прафсаюзныя работнікі, працаўнікі. Адываліся мільнгі, зацэгралі агням чырвоныя святочныя эмблемы, усталёваныя таварышамі электратэхні-камі на бачных месцах горада».

Алена ДЗЯДЗЮЛА.

З'яўленню таннага дзіцячага адзення перааказвае «народны экспарт»?

Прадпрыемствы канцэрна «Беллегграм» летась не выканалі заданне па экспарце прадукцыі, бо вымушаны былі закрываць «дзіркі» на ўнутраным рынку — пра гэта паведаміў журналістам старшыня канцэрна Генадзь ВІРКО:

— Мы трохі недавыканалі паказчыкі па знешнеэканамічнай дзейнасці: заданне па экспарце было 120%, а фактычна — 112,2%. Адпаведна, не выканалі план і па сальда — пры заданні ў 250 мільянаў долараў яно выканана на ўзроўні 157 мільянаў. За кошт таго, што курс валюты змяніўся, імпарцёрам стала нявыгадна завозіць тавар у рэспубліку, і мы павінны былі закрываць патрэбы ўнутрана-га рынку на шкodu экспарту.

Як патлумачыў старшыня «Беллегграма», напрыклад, толькі прадукцыі да школьнага сезона ў 2011 годзе было рэалізавана на 20-60% болей, чым у 2010 годзе. Пры гэтым «цэны, разуменне са-цыяльнага значнасці, прадпрыем-ствы практычна не павышалі да пачатку навучальнага года». Сё-лета перад канцэрнам пастаўлена задача спрацаваць са станючым сальда на ўзроўні 220 млн долараў. Па словах Генадзя ВІРКА, за студзень гэтага года сальда скла-ла плюс 19 мільянаў долараў, і ка-лі такія вынікі будуць ў наступных месяцах, то з выкананнем гадаво-га задання праблем не будзе.

Улічваючы такія вялікія попыт на прадукцыю лёгкай прамысло-васці ў 2011 годзе, можна было б павялічыць аб'ём выпуску та-вараў, каб хапіла і на ўнутраны рынак, і для рэалізацыі на экс-парт. Але тут прадпрыемствы «Беллегграма» падвялі кошты на сыравіну...

— Калі казач пра нароччван-не аб'ёму вытворчасці, то можна было б прырастаць і болей, але летась моцна выраслі цэны на аичынну сыравіну. Напрыклад, цана на картэчкі льновалалко павялічылася ў 11 разоў, шарчо-нае валакно — у 3,5 раза, на доўгае льновалокно — у 5,4 раза, на хімавалокны па асобных відах — у 4,4 раза. Гэта запатрабавала адцягнення абаротных сродкаў і трохі затармазіла тэмпы развіц-ця вытворчасці прадукцыі ў на-туральным выражэнні, — патлу-мачыў Генадзь ВІРКО.

Журналісты пацікавіліся на-конт дзіцячага адзення бела-рускай вытворчасці — чаму яно не так шырока прадстаўлена ў крамах? На што старшыня «Бел-легграма» адказаў, што справа не ў асартыментах, а ў цэнах.

— Мы бачым дэфіцыт гэтай прадукцыі. Справа ў тым, што сёння гэтыя тавары ўключаны ў пералік сацыяльна значных, таму існуюць абмежаванні як на рэн-табельнасць, так і на гандлёвую надбавку. І прадпрыемствы, якія займаюцца вытворчасцю дзіця-чага адзення (а гэта ў асноўным прадпрыемствы прыватнай фор-

Таксама, па словах Генадзя ВІРКА, холадны будучы стварэцца і ў іншых галінах — тэкстыльнай, швейнай і г. д. Што тычыцца ствар-эння холаднага прадпрыемстваў па вытворчасці лёну, то гэты пра-цэс адкладзены да 2015 года, па-куль не скончыцца перааснашчэн-не Аршанскага льнокамбіната.

— Але трэба разумець, што пра-цэс стварэння холаднага дзяж-дола, якія дазваляе кіраваць прадпрыемствам. Таму трэба да-статкова ўважана да гэтага па-дыходзіць: калі ёсць эканоміка, а яна тэарэтычна і практычна ёсць, то трэба знаходзіць спосабы пера-кавання дырэктараў і акцыянераў, каб яны актыўна ўступалі ў хо-ладны. Бо ўзбуйненая структура да-зваляе паспяхова супрацьста-яць выклікам рынку, куды можна аднесці і ўступленне Расіі ў Су-светную гандлёвую арганізацыю, — сказаў Генадзь ВІРКО.

НА «ПАЛЕССІ» УСЁ СПАКОЙНА?

Паколькі нядаўна ў інтэрнеце з'явілася інфармацыя пра тое, што на пінскім ААТ «Палессе» ў работнікаў ўзніклі спрэчкі з кі-раўніцтвам наконт узроўню зар-платы, карэспандант «Звязды» пацікавіўся ў Генадзя ВІРКА, які сёння развіваецца сітуацыя на прадпрыемстве. Па словах стар-шыні канцэрна, людзі былі абур-ны адоўжнасцю таннага малака.

— Там не было нейкай крыўч-най сітуацыі. Я не хачу перакла-дыць цяжар на калег, але пытанне было ў тым, што ў гандлі зніклі тан-ныя прадукты харчавання. Людзі пыталіся, чаму не стала таннага малака і іншых прадуктаў харчав-ання, — сказаў Генадзь ВІРКА і да-даў, што яго намеснік сумесна з намеснікам старшын гарыкан-кама правліў нараду з калектывам і зараз сітуацыя на прадпрыемстве дастаткова стабільная.

Як дапоўніла Генадзя ВІРКО прэс-сакратар канцэрна «Бел-легграм» Таццяна ПЫШКАЛА, людзям на пінскім «Палессі» так-сама не спадабаўся памер зароб-ку за студзень:

— У снежні яны атрымалі добрую зарплату, а ў студзені прадпрыемства некалькі дзён не працавала, і калі людзі атрыма-лі «разліковыя», то убачылі, што грошай будзе меней (сярэдня зар-плата ў снежні была 2,15 млн рублёў, а ў студзені — 1,6 млн). Таму правліў нараду з калекты-вам па фінансав — што іх чакае ў лютым. І, як мне паведамілі, сі-туацыя павінна выправіцца — зар-плата ў рабочых павялічыцца.

Наогул жа па канцэрне, па словах Генадзя ВІРКА, зарплата за апошні месяц была на ўзроўні 2,5 млн рублёў.

— Безумоўна, паміж рознымі прадпрыемствамі ёсць розніца: напрыклад, на «Белвесце» ся-рэдня зарплата 3 мільёны, на «Мілавічы» — пад 4 мільёны. У нас стаіць задача да канца года выйсці на ўзровень 500 долараў — і да гэтага будзем імкнуцца, — тым больш што перадумовы быц-цам бы ёсць.

Павел БЕРАСНЕЎ.

«Давайце размаўляць па-беларуску!»

«Я люблю Беларусь», «Мы — беларусы» — гэтымі і падобнымі лозунгамі ўпрыгожаны вуліцы ў краіне, якая стала самастойнай і незалежнай, у нас ёсць свой гімн і свой сцяг. А вось мовы — не чуваць: пры афіцыйна прыня-тай двухмоўнай паўсюль гучыць толькі рускай. І пазіцыі яе ўзмацняюцца — па ўважлівай, як быццам, прычыне: бацькі не хочучь аддаваць дзяцей у беларускамоўныя школы.

Над гэтым можна паразважаць.

Пачну з таго, што мы з мужам ужо шмат гадоў з'яўляемся пастаяннымі падпісчыкамі «Звязды», чытаем якую «ЛіМ» і часопіс «Полымя», таму што ведаем родную мову і любім яе. Нашы дзеці, а таксама, таксама чытаюць беларускія выданні. А іх са ва ўнукаў стаўленне да яе ўжо іншае. Яны пытаюць у нас: «А каму і дзе яна патрэбна, гэтая ваша мова?»

Крыўдна такое чуць, але ж, падумаўшы... і са-пракды. Ну не стануць жа ўсе настаўнікамі, выклад-чыкамі беларускай, тым больш што і прафесія гэта не самая прэстыжная. А для таго, каб атрымаць іншы спецыяльнасці... Ці ёсць у нас хоць адна навучальная ўстанова — выйшшая, сярэдняя спе-цыяльная, нават ПТВ, дзе навучанне праводзіцца на роднай мове? Рытарычнае пытанне...

Вось таму бацькі і хочучь, каб іх дзеці атрымалі добрую прафесію. А вывучаць мову, што называ-ецца, для сябе, для душы ці для таго, каб яна проста захавалася, ахвотных па сённяшнім часе мала. Нашы дзеці, а тым больш унукі, не такія раманты-кі і патрыёты, якімі былі мы. У іх, цяперашніх, іншыя каштоўнасці. І гэта, магчыма, правільна. Але ж...

Надзея памірае апошняй. І таму **Давайце не цурацца роднай мовы — Успамінаць яе жывыя словы, Якія мы ішчэ ў маленстве чулі У песнях-кальханках... Ад матулі. Ад гэтых слоў на сэрцы пацяплее — Нібыта летнім ветрыкам павея, Над галавою разаягуча шмаркі, І пойдучь справы лёгенька і шпарка.**

...Каб нас як беларусы паважалі, Каб нацыю такую ў свеце зналі, У Ляхавічах, Клецьку і Баўруйску **Давайце размаўляць па-беларуску!**

Валіяцкіна ПАБЯГІЛА, г. Ляхавічы.

НАПЯРЭДАДНІ І Ў ДЗЕНЬ ЖАНОЧАГА СВЯТА ЦЯГНІКОЎ СТАНЕ БОЛЬШ

Беларуская чыгунка ў першай палове сакавіка, а таксама ў канцы красавіка ўводзіць у расклад руху калі трох дзясяткаў дадатковых цягнікоў.

Асноўная іх колькасць, як распавялі ў Мінскім аддзяленні Беларускай чыгункі, прыпадае на 7-8 сакавіка. Гаворка ідзе больш чым пра два дзясяткі цягнікоў. Напрыклад, у гэтыя дні будзе курсіраваць цягнік №638 Мінск — Калінкавічы — Гомель, які будзе выпраўляцца ў дарогу са сталеці ў 15.12, а прыбываць у Гомель у 23.14. Таксама пасажыры змогуць скарыстацца дадатковым цягніком № 635 Мінск — Пінск, які ў названыя дні адправіцца з Мінска ў 17.37, а прыбудзе ў Пінск у 22.57. Напярэ-дадні і ў дзень жаночага свята з'явіцца ў раскладзе і цягнік № 632 Мінск — Гомель, які выйдзе са стале-ці ў 18.15, а будзе ў абласным цэнтры ў 23.06.

ОАО «ГОМЕЛЬБРЕКЛАМА» ФИЛІАЛ «ЭКСПЕРТ-УСЛУГА» (ОРГАНИЗАТОР АУКЦИОНА) ПО ПОРУЧЕННЮ ОАО «ГОМЕЛЬАГРОЭНЕРГОСЕРВИС» (ПРОДАВЕЦ) ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ 15 марта 2012 года открытого аукциона по продаже имущества в 11,00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20, кабинет 2-16

7 сакавіка да паслуг пасажыраў дадатковыя цягнікі: № 557 Масква — Мінск адпраўленнем з белакаменнай у 19.25 і прыбываць у Мінск у 5.06; № 11 Масква — Мінск адпраўленнем з Масквы ў 21.09 і прыбываць у нашу сталець у 5.32 (такі ж цягнік запланаваны ў раскладзе на 25 красавіка). 8 сакавіка можна будзе скарыстацца, напрыклад, дадатковымі цягнікамі: № 515 Масква — Мінск, які выправіцца з расійскай сталеці ў 0.07, а будзе ў Мінску ў 9.50; № 12 Мінск — Масква адпраўлен-нем з Мінска ў 23.15, прыбываць у белакаменную ў 9.37 (паслугамі гэтага цягніка ахвотныя змогуць скарыстацца і 26 красавіка). Таму пасажырам мож-на толькі раіць уважліва вывучаць расклад перад планаваннем падарожжа.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ОАО «БЕЛЖИМЭНЕРГО» УВЕДОМЛЯЕТ АКЦИОНЕРОВ О ПРОВЕДЕНИИ ОЧЕРЕДНОГО ГОДОВОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ ОБЩЕСТВА 23 марта 2012 года в 11.00 по адресу: г. Минск, пер. Асаналиева, 3.

- ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ:**
1. Избрание председателя Общего собрания акционеров;
 2. Утверждение отчета Ревизионной комиссии;
 3. Утверждение годового отчета;
 4. Распределение прибыли и убытков;
 5. Объявление размеров дивидендов и определение срока их выплаты;
 6. Избрание Наблюдательного совета;
 7. Избрание Ревизионной комиссии.

Регистрация участников осуществляется с 10.00 до 11.00.

При регистрации участники обязаны предъявить документ, удостоверяющий личность, представители участников — доку-мент, удостоверяющий личность и доверенность.

С материалами к собранию можно ознакомиться после 04 мар-та 2012 года по адресу: г. Минск, пер. Асаналиева, 3. УНП 100363932.

26 марта 2012 г. в 13.00 состоится очередное ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ ОАО «Житковичлес»

Повестка дня:

1. Итоги финансово-хозяйственной деятельности общества за 2011 год и основные направления деятельности общества в 2012 г.
2. Отчет наблюдательного совета общества.
3. Утверждение годового бухгалтерского баланса, счетов прибыли и убытков общества за 2011 г.
4. О выплате дивидендов и утверждении распределения прибыли и убытков общества за 2011 г.
5. Утверждение основных направлений использования прибыли в 2012 году и первом квартале 2013 г.
6. О материальном вознаграждении членов наблюдательного совета и ре-визионной комиссии общества.
7. Избрание членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии.

Местонахождение ОАО «Житковичлес»: г. Житковичи, ул. К. Маркса, 80. Место проведения собрания: г. Житковичи, ул. К. Маркса, 80. Время регистрации в день проведения собрания с 12.30 до 13.00. При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для пред-ставителя акционера — доверенность).

С материалами собрания можно ознакомиться в рабочие дни, начиная с 06.03.2012 г. (с 10.00 до 16.00) по месту нахождения общества. УНП 400049668

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 01 января 2012 г. (млн рублей)		
ОАО «МИНСКТОРГМАШ» г. Минск, ул. Промышленная, 22		
АКТИВ		На конец отчетного периода
1. Внеоборотные активы		
Основные средства (01, 02)		812
Нематериальные активы		
Итого по разделу 1		
2. Оборотные активы		
Запасы и затраты		7
Дебиторская задолженность		89
Финансовые вложения		48
Денежные средства		501
Итого по разделу 2		
Баланс		
ПАССИВ		
3. Источники собственных средств		
Уставный фонд		62
Собственные (акции) доли, выкупленные у акцио-неров (учредителей)		
Добавочный фонд (83)		769
Нераспределенная прибыль (84)		530
Итого по разделу 3		
5. Расчеты		
Кредиторская задолженность		97
Итого по разделу 5		
Баланс		
1458		

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИХ И УБЫТКАХ		
Наименование показателей		За отчетный период
1. Доходы и расходы по видам деятельности		
Выручка от реализации товаров, продукции, работ, услуг		563
Налоги, включаемые в выручку от реализации товаров, продукции, работ, услуг		
Выручка от реализации товаров, продукции, работ, услуг (за вычетом налогов и сборов, вклю-чаемых в выручку)		45
Себестоимость реализованных товаров, продук-ции, работ, услуг		
Прибыль (убыток) от реализации товаров, продукции, работ, услуг		312
2. Прибыль (убыток) от операционных доходов и расходов		
3. Прибыль (убыток) от внереализационных доходов и расходов		-2
Прибыль (убыток) за отчетный период		
6		
Расходы и платежи из прибыли		
Прибыль (убыток) к распределению		
368		

И.о. директора Шманай Т.Е.
Главный бухгалтер Цербакова И.В.
На основании заключения аудитора бухгалтерская отчетность отражает до-стоверность финансово-хозяйственной деятельности. УНП 100103798

ОАО «АМКОДОР-БЕЛВАР» 220005, г. Минск, проспект Независимости, 58

ИЗВЕЩЕНИЕ О СОЗЫВЕ ОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ

СОБРАНИЕ СОСТОИТСЯ 23 марта 2012 г. в 15.00 по адресу: г. Минск, проспект Независимости, 58, зал заседания Общества (корпус №30, 3 этаж).

Регистрация участников собрания производится в день и по месту проведения собрания с 14.00 до 14.45.

Дата составления списка акционеров, имеющих право на участие в собрании, — 15 марта 2012 г.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2011 год. Утверждение показателей прогноза социально-экономического развития Общества на 2012 год.
2. Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, отчета о прибылях и убытках Общества за 2011 год.
3. Об утверждении распределения и использования прибыли и убыт-ков, выплате дивидендов за 2011 год. Утверждение направлений рас-пределения прибыли на 2012 год.
4. Об избрании членов Совета директоров, Ревизионной комиссии.

Основание созыва собрания — решение Совета директоров Общества от 10 февраля 2012 года.

С информацией (материалами), подлежащим представлению ак-ционером при подготовке к проведению собрания, акционеры могут зна-комиться ежедневно (кроме субботы и воскресенья) начиная с 19 марта 2012 г. в отделе кадров Общества с 9.00 до 16.00, а в день проведения собрания — по месту его проведения.

Участникам собрания при себе иметь документ, удостоверяющий лич-ность (для представителя акционера — доверенность или договор).

УНП 100363840. **Совет директоров ОАО «Амкодор-Белвар».**

ООО «Стройфинпроект» внесло изменения в Раздел 3. ФИНАНСОВО-ХОЗЯЙСТВЕННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ЭМИТЕНТА в проспекты эмиссии 3, 4, 6 выпусков. С информацией по изменениям можно ознакомиться в офисе Эмитента: г. Минск, ул. Сурганова, 57 Б, пом. 150, комн. 2, с понедельника по пятницу с 9.00 до 18.00, перерыв с 13.00 до 14.00.

Победителями торгов будут признаны участники, пред-ложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победи-телями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в срок не позде-нее 20 календарных дней от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество в сроки, определенные в договоре купли-продажи, и возме-стить затраты на организацию и проведение аукциона в те-чение 3 банковских дней с момента подписания протокола. Задачи, уплаченные участниками аукциона, ставшими по-бедителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соот-ветствии с действующим гражданским законодательством Республики Беларусь, в т.ч. Положением ОАО «Гомельобл-реклама» филиал «Эксперт-Услуга» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части). Подробное извещение опубликовано в газете «Звяз-да» от 13.01.2012 г.

Дополнительная информация по телефону организатора аукциона: 8 (0232) 74-17-34, 74-89-64 и на сайте gomelobreklama.by

